Ը. ՏԱՐԻ 2161 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 20 ԱՐԵԳ՝1383–Հ. Տ. 28 ՄԱՐՏ 1891–Ն. Տ. 9 ԱՊՐԻԼ 1891–ՀԻՃՐ. 30 ՇԱՊԱՆ 1308 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ՀՈՒՐ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
فرنقسی ادارەسنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Ամբողջ տարեկան արժէք	170
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Յարկեան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներ տարեկան Ֆրանկ	36
» » վեցամսեայ »	20

Դուրս գրուած լրագրոց համար ծախքը Յանձնութիւնքն կու տան։
Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն ետ լրագրի

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

ԱԶԴ

ԱՌ ԲԱԺԱՆՈՐԴՍ

Ինչպէս կանխաւ զեկուցած ենք, Լրագրոյս Վարչութիւնն որոշած է այսուհետեւ բնաւ չընդունիլ ապառիկ բաժանորդագրութիւն։

Որովհետեւ այս տնօրինութիւն Ապրիլ 1էն (առաջիկայ երկուշաբթիէն) անդին պիտի գործադրուի անվրէպ և անխտիր, հարկ կը համարինք վերջին անգամ ծանուցանել թէ բացառութիւն ընաւ պիտի չընդունուի, և այն բաժանորդագրութիւններ՝ նոր թէ հին՝ որոց պարտքերը չեն վճարուած և որք նորոգուած չեն, Լրագրոյս Վարչութեան կողմէ դադարեալ պիտի նկատուին ամենայն ճշդութեամբ։ Զայս միանգամ ընդ միշտ կը ծանուցանենք, յառաջիկային մէջ դիւրազգածութիւններ վիրաւորելու անհաճոյ հարկին ներքև չդտնուելու համար։

Գ. ԳԱԼԻՊՈ, 28 ՄԱՐՏ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՐՏ ԿՐԱՆՎԻԼ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՇԽԱՐՀԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ
ՔԱՌՈՐԴ ԴԱՐԵՆ Ի ՎԵՐ

Գ.

(Շար. Ե Լեռ. Երեկ Ըն.)

1874ին, կարգ մը մասնակի ընտրութեանց անյաջող արդեամբք վհատեալ, նախարարապետ Պ. Կլատսթոն, վեցամսեայ իշխանութենէ մը ետքը, լուծեալ հռչակեց Երեսփոխանութիւնն։ Երբ Գահպանողականք, ընդ առաջնորդութեամբ Պ. Տ'Իսրայէլիի, մեծամասնութիւն շահեցան, Պ. Կլատսթոն՝ առ Լորտ Կրանվիլ հրապարակային նամակ մ'ուղղելով՝ ծանոյց թէ ազատական կուսակցութեան վարչութեան հոդերը կը թողու, և հանրային գործոն կեանքէ կը քաշուի։ Լորտ Հարթինթոնը Երեսփ. Նորակազմ ժողովոյ մէջ եղաւ պետ Ազատականաց, և Լորտ Կրանվիլ, Լորտերու ժողովոյն մէջ, պատասխանատուութեան աւելի մեծ բաժին մ'ունեցաւ իբրեւ ջատագով ազատական դատին։

* * *

Նոր նախարարապետ Պ. Տ'Իսրայէլի, որ քիչ ետքը կոմսութեան բարձրացաւ Լորտ Պիքընսֆիլտ տիտղոսով, ազդու մղում մը տուաւ Անգլիոյ արտաքին աշխարհավարութեան, պաշտօն վարելով այն արկածալից և նշանակալից տարիներուն մէջ որք այնքան մեծ կարեւորութիւն ունեցան արեւելեան Եւրոպոյ համար։ Լորտ Կրանվիլ, արտաքին աշխարհավարութեան վրայ վիճաբանելու համար, իրեն դէմ դուսաւ զԼորտ Պիքընսֆիլտ, որ ազնուականութեան բարձրանալով, Երեսփ. Ժողովէն անցած էր Լորտերու ժողովոյն։ Պերլինի հանրածանօթ Ցիշատակագրոյն վիճաբանութեան առթիւ Լորտ Կրանվիլի և Լորտ Պիքընսֆիլտի տարբեր հայեացքներն որոշ երևցան։ Երեք կայսերք որոշում մը տուած էին օրուան խնդրոյն վրայ, հեռագրաւառանց ուրիշ ձեւակերպութեան՝ հըրաւէր կարդալով արեւմտեան Տէրութեանց որ հաւանին այն որոշման։ Լորտ Կրանվիլ ըսաւ որ «եթէ ինք լինէր արտաքին գործոց նախարար, չէր ընդդիմանար, և յանուն Անգլիոյ կը հաւանէր, այն համոզմամբ թէ այս կերպիւ Եւրոպոյ խաղաղութիւնն անվթար պիտի պահուի։ Շատ մօտէն չէր քններ երից կայսերաց ընթացքը։ Թերեւս խրախտ էր այն ընթացք հանդէպ այն երկրին առ որ կ'ուղղուէր, բայց վախճանը կրնար արդարացնել միջոցն։ Անգոհացուցիչ կացութեան մը անգոհացուցիչ միջոցաւ մը վերջ կը տրուէր կը լինինար։»

Իսկ Լորտ Պիքընսֆիլտ այլապէս կը խորհէր։ Գործն աւելի բարձրէն կը բռնէր։ Ազգային պատուոյ խնդիր մը կ'ընէր երից կայսերաց ընթացքն, —յղումն Պերլինի ցիշատակագրոյն։ Ինչո՞ւ համար խորհուրդ չէին հարցուցած Անգլիոյ։ Ոչ ապաքէն օրուան խնդրոյն սերտիւ շահակից էր Մեծն Բրիտանիա, մանաւանդ Խրիմու պատերազմէն ի վեր։—Անգլիա պէտք չէր մաբաէր այս անարգանք, եթէ յապագային իւր ազդեցութիւնը պահպանելու նախանձախնդիր էր, եթէ ուրիշ անգամ պատերազմի բռնուելու վտանգէն զերծ կ'ուզէր մնալ։ Բայց այս Փալմէրսթոնեան նախանձայուզութիւնն յառաջ վարելով, Լորտ Պիքընսֆիլտ ներկային մէջ իսկ պատերազմի բռնուելու պատահականութենէն չէր վախնար։ Լորտ Պիքընսֆիլտի պաշտօնակիցն, արտաքին գործոց նախարար Լորտ Տէրպի, որ ժամանակ մը ետքը պիտի բաժնուէր պահպանողական կուսակցութենէն ու նախարարութենէն՝ Ռուսիոյ հետ պատերազմի բռնուելու պատասխանատուութիւնը չընդունելով, ցիշատակագրոյ խնդրոյն մէջ տակաւին համամիտ էր պահպանողական վարչապետին, և կը վախնար զի մի՝ դուցէ թագուն համաձայնութիւններ կնքուած լինէին որոց յանգէտս Անգլիա հաւանութիւն տուած համարուէր՝ ստորագրելով յիշեալ պաշտօնագիրն։ Ինչպէս յայտնի է, Անգլիա չհաւանեցաւ, խնդիրը զայրացաւ, տարածեցաւ, մեծցաւ, և ծանր ելքն ունեցաւ։ Պ. Կլատսթոն, որ 1874ին քաշուած էր հրապարակային գործոն կեանքէ, աեանելով Լորտ Պիքընսֆիլտի սխալները, փութոյ սնդուութեամբ ձեռնարկեց անգլիական հանրային կարծիքը պահպանողական վարչապետին դէմ դարձնելու, այն պատմական «արշաւանքով ի Միսղոթիան», որ Անգլիոյ հզօրագոյն վարչապետաց մէոն չափ՝ամամբ վերջացաւ։ Ի այն ժամանակներ Լորտ Պիքընսֆիլտ նոր Փալմէրսթոն մը կը համարուէր Մեծին Բրիտանիոյ։ Խնդրոյն հանգամանքներն ազդու միջոցներ ընծայեցին Պ. Կլատսթոնի, և Լորտ Կրանվիլ, թէեւ անոր չափ ոգեւորութեամբ չմասնակցեցաւ, բայց քանիցս՝ Լորտերու ժողովոյն մէջ՝ ուշադրութիւն հրաւիրեց խնդրոյն վրայ, եւ քննադատեց Լորտ Պիքընսֆիլտի քաղաքականութիւնն, որուն կը հակառակէին այն ատեն Արկայլի դքսին, Լորտ Հարթինթընի, Լորտ Տէրպիի, Ճոն Գրայթի, Պ. Զէմպրլէյնի նման ականաւոր առանձնաւորներ, որք յետոյ բաժնուեցան Պ. Կլատսթոնէ՝ ներքին խնդրոյ մը՝ Իռլանտայի պատճառաւ։

* * *

Երբ Լորտ Պիքընսֆիլտ և Լորտ Սալզպերի Պերլինի Վեհաժողովէն դարձան ի Լոնտոն՝ «պատուաբեր հաշտութիւն» մը բերելով, պահպանողական նախարարութիւնն աւելի քան երբեք զօրաւոր և ազդեցիկ կ'երեւէր։ Բայց տարի ու կէս ետքն անգլ. ժողովուրդը բոլորովին տարբեր վճիռ մը տուաւ։ Ազատականք ստուար մեծամասնութիւն մը շահեցան։ Վեհ. Թագուհին, որ անձնապէս շատ համակիր չէ Պ. Կլատսթոնի, ի նախարարապետութիւն կոչեց զԼորտ Կրանվիլ։ Բայց երեսփոխանական ստուար մեծամասնութիւնն յանուն Պ. Կլատսթոնի ընտրուած էր, և Լորտ Կրանվիլ դիտել տուաւ թէ Պ. Կլատսթոն եւեթ կրնար նախարարապետ լինել։ Այնպէս ալ եղաւ, և կլատսթոնեան այս երկրորդ վարչութեան մէջ Լորտ Կրանվիլ արտաքին գործոց նախարարութիւնն ստանձնեց վերստին։ Այս անգամ Լորտ Կրանվիլի ջանից առարկին եղաւ «Եւրոպեան ներդաշնակութիւն» յառաջ բերել, ի գործադրութիւն պէտքերու որոշեալ խնդրոյ, և այս կերպիւ կարգադրեցան Սեւ Լեռան և Յունաստանի երկրային զանազան խնդիրք։ Այս «Եւրոպեան ներդաշնակութիւն» ընդ երկար դիւանագիտական բանակցութենանց և լրագրական խորհրդածութենանց նիւթ ընծայեց, և աւելորդ է յարել՝ թերի մնաց։ Լորտ Կրանվիլ Թունիսի խնդրոյն վրայ բանակցեցաւ Ֆրանսայի հետ։ Բայց Լորտ Կրանվիլ ֆրանսայէ հակումներ կը տածէր, որովք բնազդօրէն կը հակառակէր Պիզմարքեան քաղաքական դրութեան։ Այս պատճառաւ Գերմանիոյ հետ գժտութիւններ ունեցաւ։ Թէեւ Պ. Կլատսթոնի սկզբունքն էր Լորտ Պիքընսֆիլտի օրով արտաքին քաղաքականութենէ յոգնած և զզուած անգլիացի ժողովուրդը սոսկ ներքին խնդրովք զբաղեցնել այլ ևս։ Թէեւ ազատական նշանաբանն էր «խաղաղութիւն, խնայողութիւն և բարենորոգում», բայց պարագայք աշխարհի ամեն կողմը քաղաքական խնդիրներ յառաջ բերին, յորս, իբրեւ դիւանագիտական հին դպրոցի մը աշակերտ, Լորտ Կրանվիլ բաւական ճարպիկութիւն չկրցաւ ցուցնել։ Պերլինի Դաշնագիրը Լորտ Պիքընսֆիլտի հակառակորդաց կարծածէն աւելի մեայուն և տեւական կարգադրութիւն մը երեւցաւ։ զի՝ թեթեւ փոփոխմամբք՝ ահա 13 տարիէ հետէ կ'ապահովէ հաստատեալ կացութիւնն յԵւրոպա Ցուլ չինոյի և Թունիզի հարցերէն ետքը, Լորտ Կրանվիլ շատ քննադատեցաւ ի հարաւային Ափրիկէ անգլ. զինուց վրայ յարձակութիւն տանող Պոէրներուն զիջումի ընելուն համար։ Բայց Կլատսթոնեան նախարարութիւնն ամենէն աւելի դժուարութիւն քաշեց 1882էն մինչեւ 1885 եգիպտոսի խնդրոյն մէջ, որոյ պարագայք, Արաբիէ մինչեւ Թէլ-էլ-Քէպիր, և մինչեւ Լորտ Տրֆրինի հռչակաւոր ծանուցագիրն, որոյ հայ թարգմանութիւնն հրատարակեցաւ այն ժամանակ, ծանօթ է լրագրաց ընթերցողներու։ Հանգուցեալ Ճոն Գրայթ, երբ տեսաւ որ խնդիրը ռմբակոծման և պատերազմի փոխուեցաւ, բաժնուեցաւ նախարարութենէն։

* * *

Ապա Սուէզի ջրանցին խնդիրն եւ Սուտանի խնդիրն զբաղեցուցին զԼորտ Կրանվիլ։ Պատերազմի ժամանակ Անգլիացիք ջրանցին չեզրաբութեան հակառակ գործած էին, խնդրոյն կարգադրումն ապագային թողով։ Այս մասին 1883ին առժամապէս կնքեալ պայմանագրութիւնը նախարարութիւնն հարկադրեցաւ ի բաց թողուլ, անգլիացի նաւատերց բուռն բողոքներուն պատճառաւ, որք կը դանգատէին թէ այն պայմանագրութեամբ Անգլիոյ առեւտրական և քաղաքական շահերը Ֆրանսայի և Պ. տր Լէսէպսի քմահաճոյից կ'ենթարկուին։ Եթէ Լորտ Կրանվիլ պնդէր, խորհրդարանական պարտութիւն անխուսափելի էր։ Նմանապէս ի Սուտան, անգլ. Հիքս փաշայի և յետոյ Պէյքը փաշայի պարտութենէն ետքը, խորհրդարանական ուրշ տագնապի մը առաջքն առնուեցաւ՝ զԿորտոն զրաւարար Խարթում զրկելով։ Բայց Կորտոն, անորոշ հրահանգով մը զրկուած, ըստ արժանւոյն այժ գտած չլինելով անգլ. կառավարութեան կողմէ, իւր ազատալի վախճան ծանր արատ բերաւ Կլատսթոնեան վարչութեան, թէեւ անշուշտ յանցանքը Լորտ Կրանվիլի չէր՝ եթէ Ուոլզլի զօրավարին հրամատարութեամբ զրկուած օգնական բանակը Խարթում հասաւ քիչ ետքն ազատէն յորում կորաւ այն դիւցազն ոգին։

Պիզմարք իշխան, որ Լորտ Կրանվիլի քաղաքականութիւնը տհաճութեամբ կը դիտէր, և արդէն Կլատսթոնեան վարչութեան դէմ խուլ հակակրութիւն մը կը տածէր, Ափրիկէի կողմը դաղթական խնդիրներ յարոյց։ Լորտ Կրանվիլ տեղի տուաւ։ Ընկրա Փէքուէնայի և Քամէրոնի խնդրոյ մէջ, և Դեսպանախորհուրդ մը գումարեցաւ ի Պերլին՝ ափրիկեան երկրաց սեփականութեան խնդիրը միանգամ ընդ միշտ կարգադրելու։ Եթէ այն ատեն Պիզմարք այս վէճը չյարուցանէր՝ օգուտ քաղելով Լորտ Կրանվիլի թոյլ ընթացքէն, «ազդեցութեան չրջանակներու» խօսքն անգամ չէր լսուեր, և Անգլիա միայնակ տէր կը մնար «Խաւարակուն Ափրիկէի» քաղաքակրթման գործոն։

* * *

Աւստրալիոյ անգլ. գաղթականութիւնք ոչ նուազ գայրացան Լորտ Կրանվիլի քաղաքականութեան դէմ, տեսնելով թէ Մայր-Հայրենիքը թոյլատրած է Գերմանիոյ՝ մեծամեծ պահանջումներ ընել ի Նոր Կուինէա, և Ֆրանսա պատեհութիւն գտած է ի Հարաւային Խաղաղական՝ Աւստրալիոյ մօտերն՝ ոճրագործաց գաղթավայրեր հաստատելու։ Ինչպէս այս խնդրոց առջեւ, նաեւ Փէնչէֆի ասիական խնդրոյն առջեւ անպատրաստ գտնուեցաւ Լորտ Կրանվիլ, և քիչ մնաց՝ Աֆղանստանի սահմանաց վրայ՝ իրարու զարնուէին ռուս և անգլ. զօրքեր։ Աֆղպիսի պատերազմի մը համար նախապատրաստութիւն ընելով, Պ. Կլատսթոնի երկրական պաշտօնակիցը, Պ. Ջիլտրոս, առաջին անգամ լինելով երկրացոյց մը պատրաստեց որոյ ծախուց գումարն 100 միլիոն անգլ. ոսկւոյ կը հասնէր։ Եւ երբ երկրական խնդրոյ մը առթիւ աննպաստ քուէարկութիւն մը առթի տուաւ Պ. Կլատսթոնի՝ լուծելու Երեսփ. Ժողովն և երկրին կոչում ընելու, ո՛չ ոք Լորտ Կրանվիլի չափ գահ մնաց։ Պ. Կլատսթոն երրորդ անգամուն յաղթական ելաւ ընդհանուր ընտրութիւններէն։ բայց այս անգամ Իռլանտայի ինքնօրինութեան դատին յարելով, կորոյս իւր կարգ մը ազատական և արմատական պաշտօնակիցներ։ Լորտ Կրանվիլ, որ իրեն սկզբունք դրած էր համակերպիլ անխուսափելի դարձած քաղաքական հարկեցուցիչ պարագայներու առջեւ, հաւանեցաւ Պ. Կլատսթոնի իռլանտական նոր ծրագրոյն, և երբ ազատական նախարարութիւնը վերակազմեցաւ, Պ. Կլատսթոն արտաքին գործոց նախարարութիւնն յանձնեց Լորտ Ռոզպերիի, և երկրորդ անգամ լինելով Լորտ Կրանվիլ գաղթային նախարար եղաւ։

Բայց այս նոր վարչութիւն մէկ տարի միայն տոկաց։ Երեսփոխանաց ժողովոյ մեծամասնութիւնը մերժեց Պ. Կլատսթոնի իռլանտական ծրագիրը։ Խորհրդարանը լուծուեցաւ, և նոր ընտրութեանց մէջ Պահպանողականք՝ Միութենական Ազատականաց հետ միացեալ՝ մեծամասնութիւն ձեռացուցին, և կազմուեցաւ Լորտ Սալզպերիի արդի նախարարութիւնն, 1886ին։ Ցօրէ անտի անպաշտօն էր Լորտ Կրանվիլ, և Լորտերու ժողովոյն մէջ ալ դուն ուրիք լսուեցան իւր սուր դիտողութիւնք արտաքին խնդրոց վրայ, մանաւանդ արեւելեան Եւրոպոյ խնդրոց վրայ, որոց մասին ազդեցիկ հեղինակութիւն մ'էր միշտ, և ժամանակէ մ'ի վեր ալ բոլորովին դադրած էին իւր զուարճաբան այլ հիմնապէս լրջամիտ ճառախօսութիւնք։

Լորտ Կրանվիլի կը յաջորդէ իւր որդի Ճորճ Լորտ Լէվըսն, ծնեալ 1872ին։

ՆԻԻ ՕՐԼԷԱՆՍԻ ԽՆԴԻՐՆ

Ի Նիւ Եորք կը գրուուի թէ դաշնակցային կառավարութիւնը Լուիզիանայի (Նիւ Օրլէանսի) նահանգային կառավարութենէն խնդրեր է իտալացիները մահուամբ պատժող անձերը ձերբակալել։ Այս շարժման գլուխ Պ. Փարքըրն փաստաբան և իւր ընկերք տրամադիր են դատի ենթարկուելու, այն ապահովութեամբ տոգորուած գալով թէ անպարտ պիտի արձակուին։ Բայց միւս կողմէ Լուիզիանացիք չեն ընդունիր որ դաշնակցային կառավարութիւնն իրենց ինքնօրինութեան դպչի։ Արդէն, Քանասի մերձակայ նահանգին մէջ ևս հանրային կարծիքը Լուիզիանայի կողմը կը բռնէ ջերմապէս, և չընդունիր որ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը բռնաբարէ ամերիկեան ինքնօրէն նահանգի մը ներքին անկախութիւնը։

* * *

Իտալիոյ վարչապետ Ռուտինի մարքիզ շահեկան տեղեկագիր մը ստացաւ Նիւ Օրլէանսի իտալեան ընդհանուր հիւպատոսէն, որ կը գրէ թէ վերջին խռովութիւններէն յառաջ նոյն քաղաքին իտալեան գաղթականութիւնը շատ բարգաւաճ վիճակ մ'ունէր, իւր ձեռքն ունենալով 1,500 անշարժ կալուածներ եւ 3,000 վաճառատուներ կամ խանութներ, կը բանեցնէր շատ մը ագարակներ, տէր էր քանի մը շոգենաւերու, որք հասարակածային տաք երկրաց յատուկ պտուղներ և ոստրէներ կը փոխադրէին։ Հիւպատոսը կը խոստովանի թէ այս գաղթականութեան մէջ կան նախկին ոճրագործներ, որոց մեծագոյն մասն ամերիկեան քաղաքացիութիւն ընդունած են, և ոմանք քաղաքապետական և ոստիկանական պաշտօն կը վարեն։ Հիւպատոսը կը յարէ թէ ջարդին օրը Լինչի գործադրիչներուն մտադրութիւնն իսպ տրուած էր տեղային իշխանութեանց, որոց ինք եւս դիմելով զգուշական միջոցներ ձեռք առնուլ պահանջած էր, բայց պատասխանուեցաւ թէ բան մը կարելի չէ ընել։

ԲԱՆԱՏ

Թարգէ փարիզեան Թղթակիցը կը ծանուցանէ տեսակցութիւն մը ի Փարիզ Բէպէքի (Բանատայ) նախարարապետ Պ. Մէրսիէի հետ, որ ծննդեամբ եւ ցեղով Ֆրանսացի մը անգլիական հպատակ է, իբրեւ Բանատայի։

Պ. Մէրսիէ յայտարարեց թէ յԵւրոպա իւր ուղեւորութեան գլխաւոր նպատակն է Մաք Քինլիի սակագնին ու Միացեալ-Նահանգաց մաքսային նոր օրինաց դէմ գործել։ Այս նպատակաւ, պիտի ջանայ 60 միլիոն Ֆրանքի փոխառութեան մը կնքման, ինչպէս նաև Բանատայի ներքին պարտուց տոկոսի զեղչման վրայ բանակցիլ, Բանատայի երկաթուղեաց շինութիւնը կատարելագործելու եւ անոնց առեւտրական աւելի մեծ զարգացում մը տալու համար։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԳՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

Ոչչ փոյթ եղեւնափորձումինը վերնագրով առաւօտեան հինգ վեց օրագիրներ պատմած էին գողութեան նպատակով կատարուած սպանութեան փորձն, որուն զոհ եղած էր Պ. Բիէռ Ռուսս, հարուստ անձ մը։

Այդ օրագիրներէն մէկուն մէջ կարդացած էր Մոնբէռռէի մարդիզուհին այս պատահարը։ Ցաւուշ կրթած, նորէն կարդաց յօդուածը։

—Օ՛հ, նորէն Սանգաքի դերակոմսին գործն ըլլալու է ասիկա, ըսաւ ինքնիրեն։

Անվրէպէն իր ծառայներէն մէկը զբրկեց Ռօշէ փողոցը կոմսին վրայ լուր մը առնելու համար։ Այն պատասխանը զոր սպասաւորն իրեն բերաւ զինքը քիչ մը հանգարտեցուց։ Սակայն, կէս օրէն վերջը, նորէն մարդ զրկեց լուր առնելու համար,

Իրիկունը, մարդիզուհին չորս հոգի ունէր ճաշի։ Հազիւ կը խօսէր և իր սովորական սրամտութիւնը չունէր։ կոչնականները դիւրաւ նշմարեցին որ տխուր էր եւ անհանգիստ կ'երեւէր։ Հարցումներ ըրին այդ մասին։

—Այս առաւօտ իմացայ թէ մեծ աղէտ մը պատահած է բարեկամներէս մէկուն, պատասխանեց, ահա ինչու համար սովորականին պէս չեմ այս գիշեր։

Եւ որովհետեւ մարդիզն անմիջապէս ուրիշ բանի վրայ դարձուց խօսքը, հաւանեցան որ ալ աւելի խօսիլ չէր ուզեր։

Սեղանէն ելած և սալոնը մտած էին, երբ ծառայ մը եկաւ դուռը բացաւ և Պ. Կասթօն տը Լիմանին գալուստը ծանոյց։

Մարգիզուհին յոտին կանգնեցաւ կարծես զսպանակէ մը մղուած։

—Պ. տը Լիմանը պզտիկ սալոնը մըտցուցէք, ըսաւ սպասաւորին, և խնդրեցէք որ վայրկեան մը սպասէ։

Ցետոյ հրաւիրելոց դառնալով։

—Ձէյի յուսար այս գիշեր Պ. տը Լիմանին այցելութիւնն ընդունիլ, ըսաւ։ չատ օր կայ որ կը սպասեմ իրեն, ամենակարեւոր և անյապաղելի բանի մը վրայ պիտի խօսինք։ կը ցաւիմ որ մինչեւ վերջը պիտի չկրնամ ձեզ հետ անցունել, բայց հարկաւ կը ներէք։

Հրաւիրեալներն ոտքի ելած էին։ Մէկն ըսաւ։

—Տիկին մարդիզուհին գիտէ թէ իր բարեկամաց առջեւ պէտք չէ որ քաշուի։ մենք պիտի ցաւ զգայինք եթէ զմեզ վար դնէիք։

Մեկնեցան։

—Վերջապէ՞ս, հառաչեց մարդիզուհին։

Եւ մտաւ այն սենեակն ուր կը սպասէր երիտասարդը։

—Ա՜հ, ըսաւ անոր ձեռքը սեղմելով, չգիտէք ի՞նչ գոհ եմ զձեզ տեսնելուս։

—Այս իրիկուն ժամը եօթին հասայ հոս, նամակնիդ տուին ինձ, այնչափ ստիպողական էր, որ վաղուան չուզեցի սպասել ձեր հրաւէրին պատասխանելու համար։

—Շնորհակալ եմ։

—Ի՞նչ ունիք ըսելու, տիկին մարդիզուհի, ի՞նչ պիտի հարցնէք ինձ, երբանիկ պիտի ըլլայի եթէ կարենայի ծառայութիւն մը մատուցանել ձեզ, հպարտ, պատուուած պիտի զգայի զիս։

—Նախ պարոն Կասթօն, նստեցէք հոս։ Լաւ։ Հիմա պիտի խօսակցինք Պարոն տը Լիման, անխորհրդութիւն չէ՞ արդեօք ձեզ հարցնել թէ ինչո՞ւ Բարիզէն մեկնեցաք առանց ձեր ծնողաց բան մը ըսելու։

—Ոչ, տիկին։ բայց պիտի պատասխանեմ ինչ որ հօրս ըսի, թէ այնպէս պատճառներ ունէի զորս չեմ ուզեր իմացնել։

—Մինակ չմեկնեցա՞ք, այնպէս չէ։

—Ոչ։

—Մի զարմանաք, պարոն Կասթօն, տեսակ մը հարցաքննութիւն է զոր պիտի ընեմ ձեզ։

—Եթէ կարենամ, տիկին, պիտի պատասխանեմ ձեր հարցմանց։

—Անկե՞ղծօրէն։

—Այո, տիկին։

—Քանի՞ ընկեր ունէիք։

—Երկու։

—Նախ, ձեր տը Շառմէյլ բարեկամն, այնպէս չէ՞։

—Այո, տիկին։

—Ձեզի նամակ գրած ատենս անոր ալ գրեցի։ Ձեզ հետ Բարիզ եկա՞ւ։

—Տը Շառմէյլ քանի մը օրէն պիտի դառնայ։

—Գիտէ՞ք ուր է։

—Այո, տիկին։

—Կրնա՞ք ըսել ինձ։

Վարանման վայրկեանէ մը ետքը, Կասթօն պատասխանեց։

—Տը Շառմէյլ Սըռիզէի մէջ է, Մոպէօթի մօտ, իր հօրաքրոջ, օրիորդ տը Կօնէի տունը։

—Դո՞ւք ալ հոն էիք։

—Այո, տիկին։

—Ձեր մեկնա՞ծ օրէն ի վեր։

—Այդ օրը, տիկին, միայն գիշերն անցուցինք ի Սըռիզէ։

—Ցետոյ ո՞ւր գացիք։

—Պելճիքա։

—Ա՜հ, Պելճիքա . . . Եւ ե՞րբ նորէն Սըռիզէ եկաք։

—Այս առաւօտ։

—Պ. տը Շառմէյլի հետ։ Բայց Բարիզէն մեկնած ատեննիդ ուրիշ ընկեր մ'ունէիք։ ո՞ւր ձգեցիք զայն։

—Տիկին մարդիզուհի, պատասխանեց երիտասարդը, վայրկեան մը լուռ կենալէ ետքը, զիս չատ նեղը կը ձգէք, ալ պիտի չկրնամ պատասխանել։

—Եւ սակայն պիտի պատասխանէք, պարոն տը Լիման, որովհետեւ ձեր փափկութեան և պատուոյ բոլոր զգացմանց կոչում պիտի ընեմ։

—Այդ զգացմանց հնազանդելու համար լռութիւն պիտի պահեմ։

—Տեսնենք, պարոն տը Լիման։ այդ միւս ընկերն, որուն անունը դեռ չըսինք, ես զայն ալ կը ճանչնամ։ ձեր բարեկամը, Վէռվիէնի մարդիզն է։

—Ձեմ ուրանար։

—Էհ, պարոն տը Լիման, պէտք է որ գիտնամ թէ մարդիզն ո՞ւր է հիմայ։

—Բայց, տիկին, թոթովեց Կասթօն։

—Պարոն տը Լիման, ասոր համար կանչեցի զձեզ։ Ո՞ւր է մարդիզը։ կը խնդրեմ, ըսէք։

—Աստուած իմ, տիկին մարդիզուհի, յօժարակամ կ'ըսէի ձեզ, բայց պարտական եմ չ'իմացնելու այդ բանը, որովհետեւ այն ատեն ուրիշ հարցումներ պիտի ուղղէք որք աւելի պիտի նեղեն զիս։ Պէտք ունիմ ըսելու տիկին մարդիզուհւոյն թէ գաղտնի բան մը կայ, զոր իրաւունք չունիմ յայտնելու։

—Ուրեմն, կարելի՞, իրակա՞ն բան է այդ, պատասխանեց մարդիզուհին տխուր շեշտով, դուք և Պ. տը Շառմէյլ ձեռնտու եղաք այդ գձուձ գործին, այդ զզուելի բանին։

—Ներեցէք, տիկին, բայց զիրար չենք հասկար։ Ատուիէն տը Վէռվիէնին հետ երթալով մեր պարտքը կատարեցինք։ Ի՞նչ գձուձ գործի, ի՞նչ զզուելի բանի վրայ է ձեր խօսքը։

—Կրնայի ըսել նոյն իսկ ոճի՞ր մը, պարոն։

—Օ՜հ, չատ չատ յանցանք մը, պատասխանեց Կասթօն։

—Հիմակուան երիտասարդները զարմանալի եղանակ մը ունին իրողութիւնները նկատելու, գոչեց տիկին տը Մոնբէռռէ, աղջիկ մը առեւանգել, ընտանիք մը ցաւի և յուսահատութեան մէջ ձգել, կը կարծեն թէ բան մը չէ ասիկա։

Երիտասարդը նստած տեղէն վեր ցատկեց։

—Այս անգամ, տիկին, պատասխանեց, միշտ հանդարտութեամբ, բան մը չեմ հասկնար։

—Միտքէս անցաւ որ այդպէս է, մարդիզը ճշմարտութիւնը չէ յայտներ, խաբեր է զձեզ։

—Ձեմ հասկնար թէ Ատուիէն ի՞նչ կրնայ ծածկել այսպէս պարագայի մը մէջ։

—Եթէ այդպէս է, պէտք է որ գիտնաք թէ կը սիրէ այդ աղջիկը։

—Ի՞նչ աղջկան վրայ է խօսքերնիդ, տիկին։

—Պարոն տը Լիման, խոստացած էիք անկեղծօրէն պատասխանել ինձ և այդպէս չէք ըներ։ Գիտէք որ խօսքս Օռսո Տըլօռմի վրայ է։

—Ատուիէն յիմարաբար կը սիրէ զայն, տիկին։ Ոչ ոք ինձմէ ազէկ կրնայ խօսիլ Ատուիէնի սիրոյն վրայ Օռսոի համար, որ Շամբանեի մէջ ծնած է և որ դիպուածով յառաջ եկած է, ինչպէս այնքան ուրիշ բաներ։ Թէ որ կ'ուզէք, կրնամ ձեզ պատմել ինչպէս իր արկածախնդիր նկարագրովն, Ատուիէն Ռուռբլիէռի մէջ ծանօթացած է օրիորդ Օռսոին հետ։

(Շարունակելի)

Նախարարապետն յարեց թէ Քանատա կը յուսայ ընդարձակել Ֆրանսայի հետ իւր առեւտրական յարաբերութիւններ, վաճառականական նորանոր կեդրոններ հաստատելով, այս կերպիւ ինքզինք ապահովելու համար ամերիկեան նոր սակագնին ազդեցութեանց դէմ։

Թղթակիցը տեղեկութիւններ խնդրեց Քանատական այն կուսակցութեան մասին որ Միացեալ Նահանգաց հետ միացման փափաքող է։

«Քանատայի մէջ այդ տեսակ կուսակցութիւն չկայ, պատասխանեց Պ. Մէրսիէ, Եւրոպեան կարգ մը լրագրաց այս մասին ըսածները սխալ են։ Միացեալ-Նահանգաց բարեացակամ միակ կուսակցութիւնն այն է որ կը փափաքի առեւտրական փոխադարձութեան եւ ոչ ուրիշ բանի։ Գալով Քանատայի կատարեալ անկախութեան խնդրոյն, այդ խորհուրդ օր մը կրնայ ծնիլ Քանատացւոց մտքին մէջ։ Թերեւս իրականութիւն ալ գտնէ։ բայց հաշտարար միջոցներով եւ Անգլիոյ հետ համաձայնութեամբ պիտի լինի ամենբան։ Իսկ պարզապէս Քանատայի Միացեալ-Նահանգաց հետ միացման գալով, ո՛չ մէկ լրջամիտ Քանատացի միտքէն կ'անցունէ այդպէս բան մը։»

ՅՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ

Ռուս լրագիր մը, Բէկէլէ՛նն, կը դուշակէ թէ ցորենի գինը մեծապէս պիտի բարձրանայ դէպ ի տարուոյս վերջն։ որովհետեւ յեւրոպա և յԱմերիկա հունձքին անյաջող թուին լինել, և անցեալ տարիէն ալ պարարատ ցորեն քիչ կայ։ Ի Ռուսիա ձմեռնային ցորեանք առատ չեղան, թէ՛ այն պատճառաւ որ անցեալ աշնան օդը շատ դէշ գնաց ընդհանրապէս, և թէ այն պատճառաւ որ ցրտաշունչ անձրեւ ու կարկուտք և վնասակար միջատք շատ տեղեր փճացուցին հնձոց երեքքառորդ մասը։

Գալով մթերեալ արմտեաց, ասոնց ալ քանակութիւնն ամենուրեք նուազ է անցեալ տարիէն։ Անգլիոյ մէջ, անցեալ տարուոյ դէպ ի վերջը, մէկ միլիոն 390 հազար անգլիական գրիւ ցորեն և ալիւր կային մթերանոցներուն մէջ, մինչ անցեալ տարւոյ սկիզբն աւելի քան երկու միլիոն գրիւ պատրաստ կար։ Ուստի, Անգլիոյ արմտեաց հրապարակներուն վրայ գիներն հաստատ են, և մանաւանդ ցորենի գինը կը բարձրանայ։

Նոյն վիճակն և յԱմերիկա, ուր ադարակատերք իրենց մթերանոցներուն մէջ 542 միլիոն գրիւ ցորեն ունէին տարւոյս սկիզբը, մինչ տարի մը յառաջ 970 միլիոն գրիւ ունէին։ Ամերիկայէն արտածման համար 188 միլիոն գրիւ միայն կայ, մինչ տարի մը յառաջ սորա կրկինը կար։ Եւրիպացորենի մասին տարբերութիւնն աւելի մեծ է։ զի 1890ին որչափ եւրիպացորէն կար ամերիկեան մթերանոցներու մէջ, այսօր անոր հազիւ մէկ հինգերորդ մասը կայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովը ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ և զբաղեցաւ գաւառական և յարաբերական խնդիրներով։

Ամեն։ Ս. Պատրիարք Հայրն որ երէկ Մաքրիդիւղէն չէր լիցած, չնախագահեց խառն ժողովոյ երեկի նստին։

Ցնտեսական խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեանի։

Սամաթիոյ եէնի Մահալլէի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ շինութեան համար ներկայացեալ ճարտարապետական յատակագիծը նկատողութեան առաւ, ի ներկայութեան շինութեան յանձնաժողովոյ ատենապետ Մեծ. Բարսեղ էֆէնտի Սթամպուլճեանի, և ընդունեց զայն։

Պալատու թաղական խորհրդոյ եւ թաղին խորէնեան ընկերութեան միջև ծագած հաշուական խնդրոյ մը համար նախապէս Ցնտեսական խորհրդոյ կողմէ ղրկուած քննչաց, թաղին Արժ. քարոզչին, թաղական խորհրդոյ ատենապետին և ընկերութեան անդամոց յայտագրէն խորհուրդը տեղեկացաւ որ խնդիրը մանրամասնօրէն քննուելով, կարգադրուած և համաձայնութիւն գոյացուած է թաղական խորհրդոյ ու խորէնեան ընկերութեան միջեւ։

Խորհուրդը ձեռնարկեց Միացեալ Ընկերութեանց հաշիւներուն մանրամասն քննութեանց և զբաղեցաւ նաև այլ և այլ հաշուական ու կանոնական խնդիրներով։

ՆՈՐ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԲՆԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
Գ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ
կը գտնուի ամէն հայ գրավաճառաց քով։ Գին 6 դահեկան։ 865

ԲԱՌԳԻՐՔ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ

Արուեստից եւ գիտութեանց
եւ գեղեցիկ դպրութեանց

Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութեան բազմահմուտ անդամներէն Հայր Մանուէլ Վարդապետ Քաջունւոյ այս օգտաշատ աշխատասիրութիւն բաժնուած է երկու հատորի, պատկերազարդ տրպագրութեամբ և ի լոյս կընծայուի Ս. Ղազարու տպարանէն, ընտիր թղթի վրայ և ընտիր տպագրութեամբ, մերձաւորապէս 1300 ձեւերով, մեծագիր քառածալ, մօտ 300 թերթերէ բաղկացեալ։ ի վերջ երկրորդ հատորին՝ յաւելուած Հայերէն-Գաղղերէն Բառագրոց։

Լոյս տեսած է Առաջին Հատորն, 150 թերթ, 627 գեղեցիկ ձեւերով։ Բաժանորդագրութիւն բացուած է երկու հատորին ի միասին։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ա. Կանխիկ վճարումն բաժանորդագրոյ երկու հատորին ի միասին։

Բ. Բաժանորդագրութիւնն է ֆր. 50 (20 ռուբլի)։

Գ. Բաժանորդագրութիւնն կը շարունակուի մինչեւ յունվարի 1891 տարւոյս։

Դ. Բաժանորդագրութեան պայմանաժամն աւարտելէ յետոյ՝ գինը պիտի բարձրանայ։

Ե. Բաժանորդագրուողք պիտի ընդունին անդորրագիր ի Վարչութենէ Տպագրատանս՝ գրամոց տուգման մասին։

Զ. Բաժանորդագրուողք պիտի ընդունին Առաջին Հատորն անդորրագրին հետ ի միասին։ իսկ Երկրորդ Հատորն՝ այն ինչ տպագրութիւնն աւարտի։

Բաժանորդագրութեան կեդրոնատեղին է Վենետիկ, Մխիթարեան տպարան, կ. Պոլիս Ղալաթիա, Սեղբոս խան, գրասենեակ թիւ 3։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԷ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆՇԱՆՔ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ օսմանեան կայսրութեան պատմութեան պատրաստութիւնը յանձնուեցաւ Մուսլիմ Նաճի էֆէնտիի «պատմաբան օսմանեան կայսերական դերդաստանին» (Թարիխ Նէ-ֆէ-ը Սէլ-ԹԷՆ Ալ՝ Օսման) տիտղոսով։ Այս պաշտօնն ու տիտղոսը պիտի ունենան նաև Նաճի էֆէնտիի որդիք, եթէ առ այդ արժանաւորութիւն ցոյց տան։ Այս առթիւ երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուած է Նաճի էֆէնտիի։

— —

Եէմէնի նահանգին Պէյթիւլֆագիէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Այի Բէյզիի էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Զէյտիէի։

Նոյն նահանգին Զէյտիէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Հասան Լութֆի էֆէնտի, նախորդ գայմագամ Պէնիշէհրի։

Նոյն նահանգին Պէնիշէհր գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ Թէվֆիգ էֆէնտի։

Զոր գաւառին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Բուսուլ Հագգը էֆէնտի, նախորդ ընդհանուր դատախազի օգնական Պէնկազիի։

Առանայի կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Այի Նայլ էֆէնտի, Իրաւագիտական վարժարանին նախկին շրջանաւարտ և ընդհանուր դատախազի օգնական Եւդոկիոյ։

Եւդոկիոյ ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Իսմայիլ էֆէնտի, նախկին շրջանաւարտ Իրաւագիտական վարժարանին։

Սերեստոյ նահանգին մարդահամարի վերատեսուչ անուանեցաւ Բիֆաթ էֆէնտի, մարդահամարի վերատեսուչ Կարնոյ։

Կարնոյ նահանգին մարդահամարի վերատեսուչ անուանեցաւ նախորդը՝ Մէհմէտ Շեւքրի պէյ։

Ադրիանուպոլսոյ Աճէպատ գիւղախումբին միւթիր անուանեցաւ Բաֆի պէյ, անդամ նախնական դատարանին Կէլիպոլուի։

Նիկոմիդիոյ Դարամուսալ գիւղախումբին մարդահամարի պաշտօնեայ անուանեցաւ Էհմէտ էֆէնտի, նախորդ քարտուղար առանձնայնորհեալ նահանգաց դիւանին Բ. Դրան։

— —

Սանիլէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Բիրմանչահի (Պարակատան) օսմանեան հիւպատոս Բուսուլ էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

Սալիսէի աստիճան՝ Պաղտատի Շամիյէ գաւառակին գայմագամ Մէհմետ պէյի, ի վարձատրութիւն այն բարւոք ծառայութեանց զորս քսան տարիէ ի վեր կը մատուցանէ գայմագամութեան և այլ պաշտօններու մէջ։

Սալիսէի աստիճան՝ Սպարապետի Դրան ընդհանուր հաշուակալութեան առաջին ճիւղին առաջին կարգի քարտուղարներէն ձէմալ էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր եռանդուն պաշտօնավարութեան։

Սալիսէի աստիճան՝ Սէվերէկի երեւելիներէն Օսման էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն այն ծառայութեան, զոր մատուցած է Սէվերէկի ու Քեսիբիէի ժողովրդեան միջեւ եղած անհամաձայնութիւնը կարգադրելու գործին մէջ։

Սալիսէի աստիճան՝ Հոռէյտայի երեւելիներէն Մէյտ Եահիա Շիրաի էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն այն գովելի ծառայութեանց, զորս կը մատուցանէ Է. զօրաբանակին արմտիք հալածելու եղանակին մէջ։

— —

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ շոգենաւային Լոյտի ընկերութեան առաջին կարգի գործակալ Պ. Բիքարտօ Բոզիչիի, քննիչ Պ. Ֆրանչէսքօ Բոյտմպոյի եւ առաջին գործակալ Պ. Ճուլիօ Պալօվիչի, ի վարձատրութիւն այն ծառայութեանց զորս մատուցած են գինուորաց փոխադրութիւնը փութացնելու ու դիւրացնելու համար։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ցամաքային երկրաչափական վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Ժասմանտի, ի վարձատրութիւն այն ծառայութեանց զորս մատուցած է մաքսատանց մեծ մեքենայներուն կառուցման գործին մէջ։

Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Լոյտի ընկերութեան առաջին կարգի նաւապետ Պ. Անթոնիո Նէրոիչի և ընկերութեան դիւանատան տնօրէն Պ. Էմմանուէլ Ալենթաի։

— —

Ազատարարի չքաղրամներ տրուեցան մաքսատան ծովային պահպանութեան պաշտօնեայներէն Սատրգ էֆէնտիի և նաւավար Խուրշիտ ու Սապիթ աղաներու, որք անցեալներն ազատած էին Թէշրէֆէյ կայս. շոգենաւէն ծովն ինկող երկու նաւատիներ։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց ի Բ. Դուռն և զբաղեցաւ հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով։

Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ու Արտաքին գործոց Վեսիր. նախարարը պահ մը խորհրդակցեցան։

—Ոստիկանութեան նախարար նաղմ պէյ երէկ իրիկուն Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— —

ՐԱՄԱԶԱՆ

Երէկ գիշեր մինչեւ առաւօտ լուսնոյ ժահիկը տեսնել կարելի չըլլալով, ըստ այն վճռագրին, որ Պոլսոյ Դատաւորին կողմէ պատրաստուելով մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին, Շաբան ամսոյ երեսուն օրն այսօր ամբողջացած է և Բամազան ամիսը վաղուընէ պիտի սկսի։

* * *

Կայս. պալատան առաջին քարտուղար Վեսիմ. Միւրէյա փաշա՝ Բարձր. Սպարապետին հաղորդած է Վեհ. Սուլթանի մէկ Իրատէն, որ կը հրամայէ Բամազանի առթիւ գինուորաց հանգստութեանն ու ամէն պէտքերուն հոգ տանիլ և միանգամայն բոլոր գինուորաց հաղորդել իւր կայսերական բարեւները. Բարձր. Սպարապետը մայրաքաղաքս գտնուող գինուորաց և ի դաւառս գտնուող բոլոր զօրաբանակներուն հաղորդած է կայսոյն Իրատէն։

— —

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Դատական նախարարութեան յանձնաժողովն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց և խորհրդակցութիւններ կատարեց դաւառներու դատական պաշտօնատանց բարեկարգման մասին։

— —

ԴՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Նիկոմիդիա-Էնկիւրիի երկաթուղւոյ գծին շինութիւնք թէեւ մինչեւ Քիւրիլի և անկից ալ առաջ տարուած են, սակայն այդ տեղէն քիչ մը առաջ հինգ քիլոմեդրի չափ տեղ մը ապառաժուտ ըլլալով ճամբայ շինելն անկարելի եղած և հարկ տեսնուած է տասն-երկու հատ փապուղիներու շինութեանց ձեռնարկուած է։ Այժմ այդ փապուղիներու իւրաքանչիւրը 100, 200, 300, և 400 ական մեդր երկայնութիւն պիտի ունենան։

— —

ՄԿԻԻՊԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

Սպասպետ կ'իմանայ թէ Սկիւպի կառավարիչը մայրաքաղաքս կոչուած է։

— —

ՊՈԼՍՈՅ ՋՈՂՈՎՈՒՐԴ

Կը յիշուի թէ Պոլսոյ ջաղացպանք, ազնիւրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան, խնդրած էին որ ալիւրի ներածման համար որոշուի մաքսատրոց պահուն, Պոլսոյ ջաղացքներու շէն ելս նկատողութեան առնուի։ Թէեւ չենք գիտեր թէ, կըսէ Հաֆէզ-Բ, այդ խնդիր ինչպէս կարգադրուած է կամ պիտի կարգադրուի, սակայն տեղեկութիւն կը տրուի թէ ջաղացպանք իրենց շահերը պաշտպանելու համար իրենց մէջ համաձայնութիւն մը գոյացուցեր են, որուն համեմատ, ցորենն ալիւրի վերածելու համար իւրաքանչիւր քիլէն յետ այսորիկ երկու ղրուշ պիտի առնուն, մինչդեռ ջաղացպաններէ ոմանք ցարդ մինչեւ քսան փարայով կընէին այդ գործը։

— —

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ

Առողջապահական վարչութիւնն երէկ հետեւեալ շրջաբերականը յղեց բոլոր քարանթինայի կայարանաց։

Առողջապահական խորհուրդն՝ հրնտախտ ծագած ըլլալու կասկածելի զրոյցներ լսած ըլլալով՝ հնդօրեայ քարանթինայի կ'ենթարկէ Մասուայէն եկող ուղեւորները։ Ընդհ. Քննչ. ՏՈՔԹ. ԲՈԶՕՆԻ

— —

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թէվֆիկ Վէֆայէէն քաղուած)

Թասֆիյէի արժէթղթոց համար Նախարարաց Խորհուրդն հետեւեալ որոշումները տուած է, որք վաւերացած են կայս. Իրատէով։

Թասֆիյէի արժէթղթերու՝ պարտուց և պահանջքներու փոխարէն ամբողջութեամբ ընդունելու պայմանաժամն, որ աւարտած էր, երկարած է մինչեւ ներկայ ելմտական 1307 տարւոյ փետրվարի վերջը։ Թասֆիյէի արժէթղթոց որոշմանագրոյն ենթակեալ՝ ելմտական Դանձուն պահանջից համար պարտատերաք յետ այսորիկ ազատ պիտի ըլլան նոյն պայմանաժամուն մէջ իրենց պարտքը վճարել կամ Թասֆիյէի արժէթուղթով և կամ իւրաքանչիւր հարիւր ղրուշի փոխարէն քսան և հինգ ղրուշ վճարելով։ Այդ պարտատերաք երբ փափաքին Թասֆիյէի արժէթղթով վճարել իրենց պարտքը, այդ արժէթուղթք պարտատերց կողմէ ստորագրուելէ յետոյ պիտի ընդունուին։ Այդ կերպիւ ստորագրեալ և ընդունուած արժէթուղթք երբ ելմտական Դանձուն յանձնուին, Թասֆիյէի արժէթղթոց յանձնաժողովին կողմէ զատ պիտի քննուին և եթէ կեղծեր գտնուին, պիտի վերադարձուին իրենց տերաց։

—Վանէն, Բաղէշէն, Սեբաստիայէն, Էնկիւրիէն, Տրապիզոնէն, Ատանայէն, Քարբերդէն և Տիարպէքիրէն մարտ 25 և 26 թուականներով եկած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ այդ նահանգաց մէջ եւս, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն ու ապահովութիւն կը տիրէ։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, ծաղկի պատուասոն աստ պիտի պատրաստուի, փոխանակ Եւրոպայէն բերուելու, որ մեծամեծ ծախուց կը կարօտի, և այդ պատրաստութեան յատուկ տեղ մը պիտի շինուի, որուն համար, մէկ անգամ ծախսելի 6040 ղրուշ ինչպէս նաեւ ամեակն 1450 ղրուշը պիտի վճարուին թաղապետական հասոյթէն։

—Տէրսիմի Գղղլաքիլիսէ ու Բախ գաւառակներու մէջ, որք գինուորական կարեւոր կէտեր են, ձմեռն առատ ձիւն տեղալով, հաղորդակցութիւնք կը դադրին և Մազկերտի հեռագրական կայարանն եւս այդ գաւառակներէ հեռու կը գտնուի, հետեւաբար հարկ դատուած է Գղղլաքիլիսէէն մինչեւ Մազկերտ հեռագրական գիծ մը հաստատել։ Հարկ եղած դերաններու ու ասոնց հաստատման ծախքը տեղւոյն ժողովրդեան կողմէ պիտի հոգացուի։ Հեռագրական պաշտօնեայք ի Բախ զօրանոցին մէջ և ի Գղղլաքիլիսէ կառավարական պաշտօնատան մէջ յատուկ տեղ մը պիտի հաստատուին։ Գործիներու գնման, մաքսատուրքի, փոխադրութեան ծախուց համար մէկ անգամուան յատուկ 5071 ֆրանք 40 սանթիմ ու 3604 ղրշ. և ամսաթոշակներու և յարատեւ ծախուց համար ալ հարկ եղած 359 ֆրանք և 38,320 ղրշ. պիտի նշանակուի 1307 ի ելմտացոյցին մէջ յատելեալ հեռագրական 25 կայարանաց ծախուց վրայ։ Պապա Էսկիի երկաթուղւոյ կայարանին մէջ հաստատուելիք հեռագրական կայարանին համար հարկ եղած մեքենայի, փոխադրութեան, և այլ մէկ անգամուան ծախուց համար 941 ֆր. 70 սանթիմ ու 425 ղրուշն և տարեկան մնայուն ծախուց ու պաշտօնէի ամսաթոշակին համար 9800 ղրշն եւս պիտի նշանակուին ելմտացոյցի նոյն մասին մէջ։ Հեռագրական և Թղթատարական վարչութեան այս անօրինութիւն, Պետական Խորհրդոյ մէջ քննուելով, վաւերացած է կայս. Իրատէով։

—Քաղաքային պաշտօնէից հանգստեան թոշակի վարչութիւնն այս երեքշաբթի օր ի նիստ գումարուելով հանգստեան թոշակ որոշած է 157 պաշտօնէից, որերու ու այրիներու։ Ասոնց մէջ կան Քաղաքապետ փաշաճանեալ Մազհար փաշայի, Լոնտոնի նախորդ դեսպան վախճանեալ Միւղիւրիս փաշայի և այլոց ընտանիքները։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցած է ամէն կողմ թէ Ատանայի նահանգէն բամպակի հունտ արտածելու արգելքը բարձուած է։

—Ցառաջգոյն ծանուցուեցաւ թէ դրամ փոխ տուող ու առնող, փոխանակագիր ծախող ու առնող և այդ կարգի յանձնակատարութիւններ ընող բոլոցանիներն, կայս. հրամանի մը համաձայն, արտօնագիր պիտի ստանան Առեւտրական նախարարութենէն և թէ ասոնց գործերը պիտի կարգադրէ սեղանաւորաց արհեստապետին նախագահութեամբ կազմեալ մարմին մը։ Այդ, այս տնօրինութիւն կը վերաբերի միայն դրամ փոխ տրուող ու առնող բոլոցայիներուն և ոչ թէ վաճառականաց, միջնորդներու ու յանձնակատարներու, որք ըստ առաջնոյն իրենց արհեստապետներէն կախում ունին և կը վճարեն այն տարեկան տուրքն, որ նշանակուած է կայս. Իրատէով վաւերացեալ արհեստական տրոց սակագնոյն մէջ։

— —

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒՂՂԱԿԻ ՍԱԿԱԳԻՆՔ ԵՒ ԱՐԵՒ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնն ի մօտոյ պիտի գործադրէ տնօրինութիւն մը որ մեծ կարեւորութիւն ունի առեւտրական դասուն համար և որուն երկար ատենէ ի վեր կը սպասուէր։ Կ'իմանանք արդարեւ թէ սոյն ընկերութեան գծին գլխաւոր կայարաններուն և պուլլարական, սերպական և աւստրեւնգարական երկաթուղեաց կայարաններուն միջև ապրանաց ուղղակի փոխադրութեան նոր սակագները մօտերս ի կիր պիտի առնուին, հաւանաբար մայիս մէկին։

Մեր տեղեկութեանց համեմատ, այս սակագինք կը պարունակին, բացի մասնաւոր և ընդհանուր վաճառքներ բեռցած սրընթաց և սովորական կառախումբերու փոխադրութեանց համար վճարուած կանոնաւոր սակերէն, կարգ մը բացառիկ սակերէն, մեծապէս զեղչուած, որք դրծադրելի են արտաքսել և ներածեալ գլխաւոր ապրանաց համար։

Բաց ասի, Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնը, ծովային ճամբով կատարած ներածութեանց նըպաստելու նպատակաւ, միենոյն ժամանակ պիտի հաստատէ զեղչեալ սակագին մը որ պիտի յատկանայ կ. Պոլսոյ, Տէրսէ-աղաճէ և Սելանիկէ դէպի ներքին գլխաւոր կայարաններն եղած մեկնումնց համար։— Այս սակագինն՝ տեղական, ինչպէս նաեւ Անգլիայէն, Ֆրանսայէն, Պելճիայէն, Գերմանիայէն և այլ երկիրներէ եկող ապրանաց համար պիտի ընդայէ մի և նոյն առաւելութիւնները զոր վերոյիշեալ նոր սակագինք կընծայեն ցամաքի ճամբով եղած ներածութեանց։

Տարակոյս չկայ թէ վերոյիշեալ կարգադրութիւնք մեծապէս պիտի դիւրացնեն արեւելքի և արեւմտից միջեւ առեւտրական յարաբերութիւններն և նոր մղում մը պիտի տան ասոնց։ Կը մաղթենք որ այդ կարգադրութիւններ արդիւնաւոր ըլլան Թուրքիոյ վաճառականութեան համար։

— —

ԿՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է կոյրերու յատուկ վարժարան մը բանալ ի Պոլիս, խուլ-համրերու վարժարանի շէնքին մէջ։ Այս վարժարանի մէջ ծրիրաբար պիտի ընդունուին աչակերտք որոց արձանագրութիւնք, առանց կրօնի և ազգի խտրութեան, սկսած են արդէն։

Այդ վարժարանին մէջ պիտի աւանդուին, գիր և թուաբանութեան աշխարհագրութեան ու պատմութեան սկզբունք ինչպէս նաեւ երաժշտութիւն եւ այլ արհեստներ։ Փափաքողք կրնան ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի ու շաբաթ օրերը ժամ 6էն մինչ 10 դիմել խուլ-համրերու վարժարանն ելմտական նախարարութեան պաշտօնատան շրջափակին մէջ։

— —

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Կ. Պոլսոյ քարափանց շինութեան յատակաձեւերը պատրաստելու համար Ցբրանայէն եկած ճարտարագէտք արդապէս առաջ կը տանին իրենց աշխատութիւններն որք պիտի աւարտին ամսոյս վերջը։ Այդ յատակաձեւեր, ինչպէս նաեւ շինութեան ընկերութեան կանոնագիրք, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պիտի մատուցուին։ Մինչեւ ցարդ կատարուած ուսումնասիրութիւններէն կերեւի թէ քարափանց շինութիւնը ի սկզբան կարծուածին չափ դժուարութիւն չպիտի պատճառէ, վասնզի ծովուն յատակը տղմէն ազատ ըլլալով, շատ դիւրին պիտի ըլլայ լեցունելը։

— —

ԱՆԱՄՍՈՅ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Անանարոյժ քննիչ Հայտար պէյ, տեղեկագիր մը տալով ձեռնհաս իշխանութեան, առաջարկած է որ անասոյց հիւանդութեան համար Բասթէօրեան գրրութիւնն ի գործ դրուի։ Բժշկական վարժարանը վաւերացուցած ըլլալով այս տեղեկագիրը, Այսթէնթօսի շրջակայքը գտնուած Այամամա ագարակին մէջ հարիւրի չափ անասոց վրայ փորձեր պիտի կատարուին, ընդ հակոլութեամբ Զօէրոս փաշայի։

— —

ԼԵՐԱՆ ՎՐԱՑ ՈՃԻՐ ՄԸ

Լ. Հեբդոմի Իպմիրի թղթակիցը մարտ 23 թուականաւ հետեւեալը կը հաղորդէ։

—Վոսկալի ոճիր մը գործուեցաւ շաբթուս մէջ Իքի Քարտաշլար կոչուած լեռներուն վրայ, քաղաքէս իւր 16 քիլոմէթր հեռաւորութեամբ։ Պուրնապատցի չորս պարտիզպանք այդ լեռները գացեր էին բոյսեր ժողվելու համար։ Քանի մը օրեր անցան և պարտիզպանք չէին դառնար։ այս բացակայութիւն սկսաւ մտահոգութիւն պատճառել անոնց ծնողաց և բարեկամաց որք սկսան փնտռել զանոնք։ Հովտի մը մէջ գտան երեքին մարմնոց մնացորդներն, իսկ չորրորդինը ծառի մը խոռոչին մէջ, սոսկալի կերպով այրուած։ Խեղճերն սպանուած էին և յետոյ անոնց մարմիններ այրուած էին՝ ոճրին հետքն անհետացնելու համար։ Այս ահռելի ոճրին հեղինակները դեռ գտնուած չեն։»

— —

ՄԱՀԱՌԻՒ ԱՐԿԱՆ ՄԸ

Երեքշաբթի օրը, իրիկուան կողմ, Բերացի քառանամեայ յոյն կին մը Վէրսիի թատրոնը գացած էր, տեսնելու համար իւր մէկ բարեկամուհին, թատրոնի պահապանին այրին, ուսկից դրամական օգնութիւն մը պիտի խնդրէր իւր ընտանեաց համար։ Բարեկամուհին՝ թատերաբեմին կողմը, վերնայարկի խուց մը կը բնակէր։ այցելուհին գիտէր ճամբան, թէեւ վերջին ժամանակներս փոփոխութիւններ եղած էին և, ի մէջի այլոց, ճեղքուած մը բացուած էր մեքենավարին համար։ Խեղճ կինը անտեղեակ ըլլալով այս փոփոխմանց, ապահով քայլերով կը յառաջանար մթին նրբանցքէն, երբ յանկարծ ոտքը պարապը երթալով, ճեղքուածքէն վար գլորեցաւ ու թատերաբեմին վրայ ինկաւ։ Վերնայարկը շատ բարձր չէր, սակայն թատերաբեմին վրայ մարմարէ սեղան մը կը գտնուէր։ Խեղճ կինը գլխէն ու ձախ կողէն այնքան բուռն կերպով զարնուեցաւ այդ սեղանին, որ վայրկենական կերպիւ մեռաւ։ Սեղանին մէկ ոտքը կոտրեցաւ և մարմարը երեք կտորի բաժնուեցաւ, որոց մին փշրուեցաւ։ Թատրոնին ուրիշ մէկ մասին մէջ գտնուողները անկման ազմուկը լսելով, վազեցին արկածի վայրը և սոսկմամբ տեսան իրենց առջեւ պարզուող տխուր տեսարանը։ Տէլա-Սուտա դեղարանը գտնուող բժիշկ մը կոչուեցաւ որ կնոջ մահը հաստատեց։ Իմաց տրուեցաւ նաեւ ոստիկանութեան որ եկաւ քննութիւն բանալ և մեռեալին մարմինը փոխադրեցուաւ իւր բնակարանը, եէնի Զարչը փողոց։ Այս ահռելի արկածին զոհ գացող կինը մայր էր եօթն զաւակաց և յետին չքաւորութեան մէջ կը գտնուէր։

— —

ԱՏԱՆԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Մէրսին-Ատանայի երկաթուղւոյ վարչութեան նախագահ Պ. Պէրար Թուպինի խնդրէր է կայս. կառավարութենէն որ յիշեալ երկաթուղւոյն երկարելու արտօնութիւն տրուի ընկերութեան։ Նոր գիծը պիտի չենուի Ատանայէն ի Պիրէճիք, Օսմանիէի և Ադնթապի ճանրով, ճիւղ մը ունենալով դէպ ի Մարաշ։ Հանրօգուտ շինութեանց ճարտարագիտաց դիւանը կը քննէ ներկայացեալ յատակաձեւը։

— —

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՔ

Քաղաքային և գինուորական բոլոր պաշտօնատաւրք մէկ մէկ ամսաթոշակ ստացած են Բամազանի առթիւ որ վաղը կսկսի։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարել այն պաշտօնէից որք յետնեալ պահանջքներ ունին և մարտի ամսաթոշակն անոնց որք բնաւ պահանջք չունին։

— —

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԱԿ ԿԱԼԱՑԻ

Ժամանակին ծանուցինք թէ կալացի օսմ. առեւտրական սենեակը խնդրած էր կայս. կառավարութենէն՝ հարկ եղած դիմումներն ընել Ռուսիոյ կառավարութեան մամ թեբեւեցնելու համար Թուրքիոյ ձէթերու սակագինը, որոց դէմ Ֆրանսական շուշմայի (սոսամ) իւղերը մեծապէս կը մրցին, որովհետեւ հաստատուած սակագինը խոիր չէր դներ ձիթապտղի եւ շուշմայի իւղոց միջեւ։

Ասկից զատ, կը յիշուի թէ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակն այս խնդիրը քննած պահուն՝ մանրամասն տեղեկագիր մը մատուցած էր կայս. կառավարութեան յայտնելով թէ Կալացի օսմ. Առեւտրական Սենեկին բաղձանց համեմատ ձէթի սակագնոյն թեթեւացումն հարկաւոր է։

Կը ծանուցուի այժմ թէ Պուքրէշի օսմ. դեսպան Պլաք պէյ ռումանական կառավարութեան հետ համաձայնելով՝ նոր սակագին մը որոշեր է, որ կատարեալ գոհացում կուտայ Թուրքիոյ ձէթերու առեւտրին։

— —

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՈՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Աքսէն կը գրեն առ Թաշէ թէ տեղւոյն կառավարիչ Սատրգ փաշա տեղեկանալով որ բողոքականաց կողմէ ինը վարժարաններ բացուած են առանց արտօնութեան, թէ այդ վարժարանաց մէջ ընասակար գրքեր կարդացնել կը տրուին և թէ այդ վարժարանաց բացուած տեղերը միայն հինգ-տասը բողոքական ընտանիքներ կը գտնուին, ծանուցած է որոց որ անկ է փակել այդ վարժարանները։

Քաղաքապետ Վեսիմ. Բրտման փաշա երէկ թաղապետութեան Ա. շրջանակը գնաց և թաղապետական խնդրոց վրայ պահ մը խորհրդակցեցաւ նախագահ Բաշիտ էֆէնտիի հետ։

—Առանայի նահանգին անտառաց ընդհանուր քննիչ անուանած է Աքիֆ էֆէնտի, ընդհանուր քննիչ անտառաց Գասթամունիի։ Ադրիանուպոլսոյ անտառաց ընդհանուր քննիչ անուանած է Անկիւրիոս էֆէնտի, ընդհանուր քննիչ անտառաց Նքատրայի։ Գասթամունիի անտառաց ընդհանուր քննիչ անուանուած է Զիւհտի էֆէնտի, անտառաց ընդհանուր քննիչ Ադրիանուպոլսոյ։

—Սկլանիկէն կը գրեն թէ մէկ քանի օրէ ի վեր բարեբեր անձրեւներ տեղացած են նահանգին ու շրջակայից մէջ։

—Առջի գիշերը ի Գասբմ Փաշա հրդեհ

ծագելով քարուկեր վեց չէնքեր այրեցան։ Ասոնցմէ մին սրճարան էր, մին լուացարարի խանութ, երկուքը ածխավաճառի խանութ և երկուքն ալ ալիւրի փոքր մը-թերանոցներ։

—Միւշիր Ահմէտ Էյուպ փաշայի տան և վեց տարեկան աղջիկն, որ ժամանակէ մը ի վեր ստամաքսի հիւանդութեամբ կը տառապէր, երէկ մեռաւ և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ մեծ հանդիսիւ։

Տես չորրորդ երես ԲՐԷՆԹԱՆԻ մեծ վաճառատանց ծանուցումը։

ԱԶԳ—Անգղիերէնի քաջահմուտ օրիորդ մը պատրաստ է դասախօսել, թէ տանց և թէ վարժարանաց մէջ, նաեւ մի քանի գլխաւոր գիտութիւնք, որք են, Թուագիտութիւն, Մարմնամարզութիւն, Բնագիտութիւն և Տիեզերագրութիւն։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։ 243

ՀԵՌԱԴՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 8 ապրիլ։—Կայսրն և Կայսրուհին մեկնեցան ի Կաչինա։

ՔԱՐԻԶ, 8։—Սուէզէն ոչ Տէբէ է ոչ Բէնը Բոսան դրամատան բաժնետերաց ընդհանուր ժողովը միաձայնութեամբ քուէարկեց ընկերութեան լուծումն, և զՊ. Պ. Մէրէ և Մօրա հաշուեյարդար կարգեց։

ՎԻԵՆՆԱ, 8։—Պելկրատի աւստրեւհունգարական դեսպան Թէօմմէլ զօրավար ստ ժամանեց։

ՔԱՐԻԶ, 8։—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռիպօ այսօր ընդունեց Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական դեսպան Մոնթէպլլօ կոմսն, որ այս իրիկուն իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։

ՎԻԵՆՆԱ, 8։—Ֆրանս Եոզէֆ կայսր այսօր մասնաւոր ունկնդրութեան ընդունեց ռուս դեսպան Լոպանով իշխանն որ իւր պաշտօնատեղին դարձած է։

ԹՈՒՐԻՆՕ, 8։—Ներքին գործոց նախարար պարոն Նիքոթէրա երէկ այցելութիւն տուաւ գործաւորաց ընդհանուր ընկերակցութեան։ Այս առթիւ յայտարարեց թէ կառավարութիւնն որոշած է Մայիս 1ի առթիւ ամեն անկարգութեան առաջքն առնուլ։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 8։—Երեսփ. ժողովը 4ի դէմ 89 քուէով ընդունեց մաքսոյ օրէնքը։ Պատերազմական նախարարն ամեն տեսակէ 25 սպայ նշանակեց՝ ռուս բանակին կցուելու ի կատարելագործութիւն իրենց զինուորական կրթութեան։

—Սերպիական չոգենաւային ընկերութիւնն երէկ կազմակերպուեցաւ։—Պելկրատի պաշտօնական թերթը կը հերքէ Թուզլէ այն լուրը թէ պուլկար գաղթականներէ կազմուած զինեալ խումբեր կը ժողվուին ի Փիրօթ և ի Լէյսքովաց՝ Պուլկարիա մտնելու համար։

ՀՌՈՄ, 8։—(Ա. Հ. Գ.) Թերոմ Նափոլէոն իշխանի կտակն որ բացուեցաւ չհակէց կողմանց առջև՝ տրամադրութիւն մը կը պարունակէ, որով իշխանը կը խնդրէ որ իւր մարմին փոխադրուի Փարիզ Ինուալիտի Անկելանոցն, ուր կը հանգչին ամիւնքմեծին Նափոլէոնի։ Իսկ եթէ Ֆրանսական կառավարութիւնը չհաւանի, կը փափաքի որ իւր վերջին բնակարան լինի Այաչիո։ Հանգուցեալն իւր անդրանիկ Վիքթոր որդին ժառանգութենէն կը զրկէ յօգուտ իւր կրտսեր որդւոյն՝ Լուի Նափոլէոն իշխան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՈՍ

Զալաթիա 28 Մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՈՅ

3 ամիս Լոնդրայի վրայ	110 7/8
3 » Բարիզի »	22 95

Օսմանեան Փոխնօլիտ

Երէկ երեկոյ դոյ. (Մէտ. Բ. Ոսկի)	20 28
Բերայի մէջ »	— —
Ներառեալ բացուածքս	20 26
Այս օրին »	20 25
Թղթադրամ Օսմանեան երէկ երեկոյ	83 9
» » ժամ 5ին	83 10

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷՔԼԹՈՅ

Փոխառութիւն	A. Սերի	43 3/8
»	B. »	23 7/8
»	C. »	20 26

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Օսմանեան ծխեր	Ոսկի Լ.	5 23
Գլխաւոր ծխեր	Ոսմ. »	9 10
Պանք ազ Դոմա	» »	6 08
Սու. Շաքար Եվրոպա	» »	4 20
Ռեժի	» »	— —
Թրամուէյ	»	555
Բուժելի երկաթուղի	»	77
Բաժնեթուղթ Լաբիօսի	Դ. Ս.	162

ԸՆԹԱՑՔ ՏՐԱՄԻՑ

Օսմանեան ոսկի	ՀՐ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 21
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	108
Իմպերիալ	»	90 15
Գրքոյկ	»	51 15
Բուլլի Թղթադրամ	»	7 64
Մէտ. արծաթ. (մարք)	»	108 11
Վէքնոց	»	162 20
Հինգնոց	»	1 2 20
Մէթալիք	»	099 20
Թասքիկ	»	18 30
Ցոկոս Զալաթիոյ Սակարանի	»	8

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 8 Ապրիլ, ժամ 3 վայր 15 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 7 1/2
» » 4 1/2 %	5 60
Օսմանեան քոնսոլիտ Ոսկի	18 95
Օսմանեան երկաթուղի	76 12 1/2
» Բեժիի բաժնեթ.	350
Պանք Ոսմանի	615
Սուէզի ժնեռալ	— —
Եգիպտի Լիմիթ	778 75
Սպանական Ռանթ 5 %	940 5
Ընկլիզական 5 %	454
Ղրիսթիէ Թիւրք (1890)	421 5
Ֆէզպատական միացեալ	496 25
Պանք ազ Բարի	820
Ոսմ. մաքս. արժէթուղթ	466 25
Ռիօ Թինթօ	597 50
Մէնէիսոնս	693 50
Պէնք Լիոնայի վրայ	25 50

Լիոն, 8 Ապրիլ, ժամ 6 վայր — երեկոյ

Գրքոյկ բանքոլիտ	96 5/8
Ռոմ. » Ոսկի Գ.	18 7/8
» » » Ա.	43 3/8
» » » Բ.	28 7/8
» » » Դ.	18 7/8
Ֆոխառութիւն 1877	— —
Պանք Ոսմանի	14 7/16
Եգիպտական միացեալ (բանքիէրէ)	98 3/16
» առանձ. (բրիմիէրէ) 1890	94 1/4
Ռիօ Թինթօ	23 11/16
Հօմանիայ (փոխառ. Բոգիլլ)	102 3/4
Հելլենական 5 %	89 1/2
Մոնոբոլ »	70
Իտալական 1886	98 3/4
Հոխոնկուութիւն Բարիզի վրայ	25 425

Վիեննա, 7 Ապրիլ, ժամ — վայր —

Ոսմանեան երկաթուղի	36
» Բեժիի բաժնեթուղթեր	159 25
Տոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	116 20
» Փարիզի »	46

Պերլին, 8 Ապրիլ, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 35
» Փարիզի »	80 40
Բուլղ Թղթագրամ	212
Ոսմանեան երկաթուղի	77 70
Օսմանեան քոնսոլիտ Սէրի Դ.	18 75

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 8 Ապրիլ, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 97 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Դ.	1) 2 1/4
Օսմանեան երկաթուղի	76 12 1/2
Օսմ. Բեժի	348 75
Բրիսիրիթ Թիւրք	421 25
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	465 62 1/2
Պանք Օթոման	613 75
Ռիօ Թինթօ	596 25
Սուէզեան ժնեռալ	142 50

ԻՐԱԿԱՆ ԴԷՊՔ ՄԻ

Մեր հիւանդանոցն ունի մի մատուռ՝
Շքեղեղակառոյց քանդակօք պճնած.
Երէկ ման գալիս, բաց գըտայ զդուռ,
Մտան էլ խուռն մարդիկ, դէմքով տխրագած։

Ներս մըտայ դանդաղ, ուր որ մի քանի
Լոյսեր վառէին, դեղին դալկահար.
Մէջտեղն կար դագաղ ի պատուանդանի,
Իբրև փոքր խեցի, որ պահէ զգոհար։

Իրօք, գոհար մի՝ անդ եւս կար ամփոփ.
Ռուս մի գործատեր դատրիկն մատաղ.
Կապտաչուկ, քնքոյշ, և ոսկեխոպոպ.
Որի մերձ տէրտէրն երգէր մահուան տաղ։

Դագաղին ծածկոյթն, վեր առած մի պահ,
Թարմ ծաղկունք դըրին, շուրջ ծաղկին թարշամ,
Զորս փոս փորովին, երկթէ ժանգոտ բահ,
Նուտ պիտի թապէր ի մռայլ յարաժամ։

Մնողքն աչքերից՝ առատ դառնագին
Հանէին արցունք, այլ յուղարկաւորք,
Փորից ի ծակատ՝ խաչեր ահագին՝
Եւ յաչից էլ ձախ, վարժ ձեւով ողորկ։

Զոյգ վարձկան կառքեր՝ սպասէին պատրաստ.
Առաջնում՝ տէրտէրն դրին ընդ դագաղին.
Մնողքն էլ երկրորդում, վշտից հէգ ու նուաստ,
Գերեզմանատան բռնեցին գ'ուղին։

Այնտեղ դիմելով հարց արի մէկին
Թ'ի՞նչ հիւանդութեամբ մեռաւ նորատին.
Ասաց, «Նա զոհն է սիրած պէպէքին.
«Նա բնա՛ւ չ'էր հիւանդ, ոչ, ո՛չ կոսպոտին։ (*)

«Նա չա՛տ էր սիրում այդ փուճ խաղալիք.
«Յանկարծ մէկ օր էլ՝ ինկաւ իւր ձեռքից
«Ի ծով, երբ յուզուած էին գորշ ալիք.
«Նա էլ ջուր նետուեց նորա ետեւից։

«Իսկո՛յն սուզեցաւ ծովերի յ'անդունդ.
«Բարեկամք նոյնպէս՝ շատ որոնեցին.
«Մէկ օրից յետո՝ գտանք մրսեղէն մի գուռնա,
«Տախտակաց տակէն նաւամատոյցին։

«Մանկան դիակն էր դա, սառած կապտագոյն.
«Պիրկ եւ քարացեալ մատամբք՝ կուրծքին պինդ.
«Դեռ սեղմէր պէպէքն իւր սիրելագոյն...
«Այլ նուազ աչաց մէջ, կարծես կար մի խինդ։

Երբ նա վերջացուց իւր նըկարագիր,
Սրբեց մի արցունք, որ աչքից ժայթքէր.
Հեռացայ նրանից՝ սրտով կարեկիր,
Մտքումս տոգորուած փոքրիկին պատկեր։

Ի՞նչ անչուք թաղում, յակամա՛յս խորհիմ,
Այս սիրոյ գողտրիկ անձնուէր հերոսի՞ն...
Որքան չա՛ր մարդիկ հանգչին ի չիրիմ,
Այլ առաքինիք ի խոր մութ փոսին։

Գ. Հ. ԱԴԱՄԵԱՆ

91 մարտ 6
Ի Ռուսական Հիւանդանոց

(*) Ռուսերէն. (պարոն, կամ տեար)

ԲՈՎՔ

Ղ ԵՒ

ԲՈՎՈՒՈՑ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՔ

Վերջերս հանդիպած Սէնթ Էթիէնի բովուց ձախորդութիւնք՝ հատարակաց հետաքրքրութիւնը շարժեց, խմանալու գիտնալու բովուց եւ անոնց մէջ աշխատաւորաց կենաց ընթացքը, որք կարծես բաժնուած յընկերութենէ՝ առանձնականկեանք մը կ'անցընեն։ Այնէն աշխատաւորներէն աւելի բովուց մէջ աշխատողաց վրայ շատ կը խօսուի, առանց ամենեւին անոնց վրայ տեղեկութիւն մ'ունենալու, ուստի շատերուն համար այս աշխատաւորաց կեանքը՝ խորհրդաւոր բան մ'է, և չեն կրնար մտածել անոնց վրայ բայց եթէ սոսկմամբ։ Սակայն եթէ քննութեան առնունք բովուց մէջ աշխատողաց կեանքը, կը տեսնենք որ այս հասարակաց գաղափարը նախապաշարմունք մ'է ընդդէմ իրականութեան, և այս աշխատաւորաց կենաց հանգիստը և վաստակը շատ աւելի է քան մշակներուն և քաղաքաց մէջ գըտնուած քանի մը տեսակ արուեստաւորաց։ Անհնար լինելով առնուլ ի քննութիւն մի առ մի ամէն երկրի և բովուց աշխատաւորաց կեանքը և օրական ցուցակը, կը շատանանք միայն քննութեամբ միոյն, որ է Լաեի բովքն ի Գաղղիա։

Բոլոր աշխատաւորաց խումբն երկու դասի բաժնուած է, ոմանք կը կոչուին առաստրեանք և ոմանք երեկոյեանք։ Առաւօտեանք կ'ըսկսին իրենց աշխատութիւնք ճիշդ եւրոպական ժամը հինգին։ Իրենց պաշտօնն է ածուխ հանել և պատրաստել։ Ժամը ցորեկուան մէկին՝ ասոնք դուրս կ'ելլեն իրենց ստորերկրեայ բնակութենէն։ Իրենցմէ երկու ժամ վերջը՝ ժամը երեքին կը մտնեն միւսները և կ'աշխատին գրեթէ մինչեւ էջ գիշեր, և պաշտօնին է խրամակարկատ ընել այն տեղերը որ պարապ մնացած են ածուխ հանելով, և դարձեալ ճամբաները բանալ։ Միով բանիւ ընդհանուր նորոգութիւն մ'ընել։ Ուստի միւին հաշուով թէ յետինքս և թէ առաջինները կ'անցնեն գեանին խորը օրուան մէջ 8 1/2 ժամէն 9 ժամ, այս հաշուին մէջ առնելով նաեւ ելլելու և իջնելու համար եղած կորուստը, իրենց աշխատանաց տեղը հասնելու և դառնալու ժամանակը, և էջս ժամ մը հանգստեան, գետնին խորը իրենց կերակուրը ուտելու համար, որ է երբու հաց և կարագ, զոր կը հաւեմեն սոխով և կամ ուրիշ խաւարտով մը ըստ եղանակաց։

Արդ հանելով աշխատութեան համար որոշեալ 9 ժամուց մէջէն ամէն եղած ժամանակի կորուստները, կը տեսնենք որ աշխատաւոր մը օրուան մէջ կ'աշխատի 7 1/2 ժամ միայն։ Աշխատութիւնը ըստ ինքեան աւելի ծանր է քան զԹարասասգործներու (*) արուեստն, թէպէտ և երկուքն ալ ստիպեալեն աշխատիլ ընդհանրապէս ծրագրեալ, առաջինն խնաքարերը ջրաբաշխական կրի մէջ գետեղելու համար, և երկրորդը՝ ածուխ խորտակելու համար, որոյ երակաց հաստութիւնը Փա-տը-Գալիներքեւ հազիւ երբէք մի մետրը կ'անցնի, թէպէտ և այս նեղութեան դիւրաւ մարդ կը վարժի։ Այն աշխատաւորները որք բուն խորերը կ'աշխատին՝ աւելի անհիւղ, յանդուգն և բուռն են բնութեամբ, եւ տեսակ մը արհամարհութիւն ունին ընդդէմ ցերեկեան աշխատաւորաց։

Միւս մասամբ անոնք որ խորերը կ'աշխատին ամենեւին օդոյ եւ ջերմութեան նեղութիւն չեն զգար, որովհետեւ հզօր օդամուղ մեքենաներ շարունակ հանաց օդը կը փոփոխեն, ծծելով իւրաքանչիւր մանրերկրորդի մէջ 35-40 խորանարդ մետր օդ, մինչդեռ աշխատաւոր մը նոյնչափ ժամանակի մէջ կը շնչէ 50-60 լիտր օդ։ Այս օդոյ կարգաւորեալ հոսանք նախ եւ առաջ 400 մետր խոր երկրիս ունեցած ջերմութեան աստիճանը կը նուազեցնէ՝ վերածելով ի 16 18 աստիճան, և երկրորդ որ մեծ քանակութեամբ խառնուելով մարից կազին հետ, կ'ոչնչացնէ անոր զօրութիւնն եւ որ եւ իցէ յանկարծական ձախող դիպուածոց դէմն կ'առնու։

Հանաց սրահները հազիւ թէ կը բացուին, մէկէն պատով կը հիւսուին մինչեւ ցկամարս, որք հաստատեալ են լատինական կրկին T գրոյն ձեւով երկաթներով, հեռի յիրերաց մի մետր, որք եւ իրարու հետ միացած են ուրիշ երկաթեայ քառակուսի ձողերով։

Իւրաքանչիւր աշխատաւոր կը կրէ իւր գլխարկին վրայ կանթեղ մը։

Փսսէն ելլելէն վերջը իւրաքանչիւր աշխատաւորին առաջին գործն է ինքզինքը լուալ յոտից մինչեւ ցգլուխ։ յիրաւի մաքրութիւնը այս աշխատաւորաց համար առաջին եւ գլխաւոր յատկութիւնն է, ուստի ոչ միայն իրենք զիրենք, այլ նաեւ բովանդակ տունը ստէպ ստէպ կը լուան, մանաւանդ շաբաթ օրերը։ Եւ մաքրութեան կանոնը այնքան խիստ է որ աշխատաւոր մը չի կրնար երբեք իւր սենեակը մտնել առանց հանելու սանդխոց առջեւ իւր կօշիկները, իսկ կինը միշտ գուլպայով կը պտըտի տան մէջ։

Աշխատաւորաց տանց բուն տանուտէրը հանաց ընկերութիւնն է, որ վարձու կուտայ ոչինչ գնով մը անոնց։ Լաեի բովուց ընկերութիւնն օրինակի համար՝ ունի զանազան տուներ՝ զորս վարձու տրուած է աշխատաւորաց ամիսը 3-5 ֆրանքով։

Տանց չէնքն ընդհանրապէս միօրինակ են, երկայն գծի մը վրայ շարուած իրարու հաւասար և երկայարկ, որ արտաքին տեսքով մեծ գործատան մը կը նմանին, յորում իւրաքանչիւր աշխատաւոր իւր ընտանեօքը կը գրաւէ երեք սենեակ, երկուքը բնակութեան և ննջելու, մի ցորենոց և մի արտաքնոց, և դարձեալ տընակ մը խոզ պահելու համար և 3 կալ երկիր, ուր կը պարապի աշխատաւորն իւր հանգստեան ժամուց միջոց։ Ասոնց վրայ յաւել նաեւ 5—7 հարիւրամետր սարքին տեսակ ածուխ, զոր կուտայ ընկերութիւնն ամէն ամիս իւրաքանչիւրին ըստ եղանակին։ Ասկէ զատ կայ նաեւ խնայութեան արկղ մը, ուր ըստ կամս ելթէ աշխատաւոր մը ստորագրուի իրր անդամ, հատուցանելով ամէն ամիս 3 ֆր. խնայութեան արկղն օգնութիւն կը մատուցանէ իրեն երբ հիւանդանայ, եւ այս օգնութիւնը աւելի առատ կ'ըլլայ (օրը 2 ֆր. 40 հարիւրչեայ) երբ աշխատաւորը յանկղղն իրենց վերքով մը, զոր ընդունած լինի աշխատելու ատեն։

Այս վիճակս մէջ և այս պայմաններով հանաց մէջ աշխատողը կրնայ հանգիստ կեանք մ'անցընել, վաստակելով ամէն օր 5—7 ֆր. ըստ որում կը հանէ չատ կամ քիչ ածուխ։ Տղաք եւ երկրորդական ձեռնտու սատաքք նուազ կը վաստակին քան զարս, ինչպէս է նաեւ ամէն արուեստի մէջ։ 13 տարուան տղայ մը կը վաստակի օրուան մէջ 1 ֆր. 60 հարիւրչեայ, իսկ աղջկունք կ'աշխատին վերեւած ածխոյ մէջէն զտելու հանելու քարերը։

Եթէ հանաց մէջ զանազան կարգի աշխատաւորաց աւուրչէքը բաղդատութեան առնուի՝ գրեթէ նոյն օրինակ դասակարգի ուրիշ աշխատաւորաց աւուրչէքին հետ, ինչպէս երկրագործաց, կը տեսնուի մէկէն առաջնոց առաւելութիւնը այլոց նկատմամբ։ Ընդհանրապէս հանաց մէջ աշխատողն կը վաստրիի քաղաքաց մէջ աշխատողներուն շատ, ունենալով այս առաւելութիւնները։ այսինքն, օրերին կամ աշխատութեան ժամանակին ընսենք՝ կարճ է, բնակութիւնին շատ ածան և վառելիք ոչինչ գնով։ Այնպէս որ այն 5 ֆր. ամսական տան վարձը զոր կը հատուցանեն աշխատողք, ուրիշ տեղ կը հատուցանեն տասնուհինգ ֆրանք։ և ածուխը զոր իրենք ձրիաբար կը վայելեն, կը վաճառուի մէկ ֆրանք և վաթսուն հարիւրչեայ առ հարիւրալիդր։

Իսկ աշխատողաց կանայք գրեթէ բան մը չեն վաստակիր, այլ հանգիստ կեանք մը կ'անցրնեն զարդելով միայն իրենց տրնական գործողութեանց, այսինքն է կերակուր պատրաստել, տան մաքրութեան հոգ տանիլ և տղոց վրայ իրենց մայրական պարտքը կատարել։ և մինչ բոլոր Գաղղիա կը գանգատի թէ երկիրն երթալով կը նուազի յիւր բնակչաց, ասոնք զարմանալի բեղմնաւորութիւն մ'ունին և շատ ընտանիք կան մէջերնին որ 10էն աւելի տղայ ունին։ Միով բանիւ հանաց աշխատաւորն այնչափ թշուառ չէ ինչպէս որ կը կարծուի ընդհանրապէս։ ընդհակառակն ուրախ զուարթ կեանք մը կ'անցընէ, և այնչափ աւելի որչափ որ բուռն աշխատած է հանաց մէջ։ Ուստի նաեւ ամենայն զրաղանաց միջոցներ՝ ուր կրնան իրենց մարմնոյ կորովութիւնը և աշխուժութիւնը հանդիսացընել։ և ևս մարդիկ և կրթուելի անոնց մէջ։ Ինչպէս են գրադպահաղ, նեռաձգութիւն, և այլն։ Սակայն ասոնցմէ աւելի կրյաճախեն գիներգրաց և զուարճութեան տեղերը։ որք այնպէս բազմաթիւ են որ գրեթէ 2 տան մէկ գինետուն կը վիճակի, և ուր առանց խնայութեան կը մտնեն իրենց օրական աշխատութեան վարձը։ Ամենեւին խնայութեան գաղափար չունին և ըստ աւուրանական պատուէրի չեն մտածեր երկրորդ օրուան ապրուստը։ այնպէս որ հարցընելով մի անգամ ծերու մը որ շատ ժամանակ հանաց մէջ աշխատած էր, թէ ի՞նչու համար խնայութիւն չէր ըրած եւ քիչ մը դրամ չէր հաւաքած, պատասխան տուաւ թէ «Որչափ որ կը վաստրիի այնչափ աւելի կը մտնէի։» (Ch'est q'tint plus que j'gagnos, tint plus que j'dépinsos)։ (ԲԱԶՄԱՎԷՊ)

ԶԷՄԻՐԷ

Զուհաճեան Տիգրան էֆէնտիի Զէմիրէ-ի փորձերը վերջացան երեքշաբթի երեկոյ։ Ընդհանուր փորձը պիտի կատարուի այս օր և առաջին ներկայացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, ի Նոր Թատրոն Բերայի։ Փորձերուն այսքան երկարելուն պատճառը նուագարանաց մասերուն դժուարութիւնն է։ քանզի Զուհաճեան էֆէնտի մասնաւոր հոգով գրած է այս մասերը։

Արդէն ըսի թէ այս նուագախաղը գիւթական տեսարաններ ունի զորս Պ. Վիքթօ Սալէրնօ պիտի կատարէ։ Տէքօրները Պ. տ'Անտրիա նկարեց։

Զորրորդ արարուածին մէջ սեւամարթ մանկանց արեւելեան պար մը կայ, զոր հանդամանօք Պ. Քօէլլօ կազմակերպեց։

Հուսկ ուրեմն տէքօրներ և զգեստներ ամբողջ նոր են։

Շնորհիւ Օր. Պէնթիի և Թատերախմբին յարատեւ ջանից՝ մեր հայ երաժշտասիրտ այս գեղեցիկ երկասիրութիւնը յաջող ներկայացում մ'ունենալ կը խոստանայ։

Ահաւասիկ արարուածոց պատկերները.

Ա. Աղբիւր սիրազդեցիկ
Բ. Քարայր դիւթական
Գ. Մատանի դիւթական
Դ. Ցաղթանակ էպիւտէպայի։

Նուագախաղս ճոխացաւ յաւելմամբ մի քանի եղանակներու Օր. Տէչանի համար և մի քանի հատուածներու որ լոկ պիտի արտասանուին։

Ահաւասիկ գլխաւոր դերերու ցանկը.

Զէմիրէ	Օր. Պէնթի
Սուհէյլէ	» Տէչան
Սալիհա	» Իվոն տը Լամպրէ
Էլսանթուր	Պ. Վալտի
Էպուտիա	» Տարթէս
Աթալմուք	» Շարլէ

Զեմ ուզեր աւելի տեղեկութիւն տալ որպէս զի ունկընդրաց իրաւացի հետաքրքրութիւնը յառաջուց չյագեցուցեմ։

Արդ յաջողութիւն կը մաղթեմ Զուհաճեան էֆէնտիի և թատերախմբին որ ամիսէ մ'աւելի տառապանք կրեց նուագախաղիս յաջողութեան համար։

ՅՈՎՀ. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ԱԶԳ

Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի հին չէնքին Ֆէրուզ՝ Նուազարդի դրուած ըլլալով, գնել փափաքողք՝ ամեն օր ժամ 2էն մինչ 11 պարտին ներկայանալ ի գրասենեակ հոգաբարձութեան, Կ. Պոլիս Մեծ Նոր Խան մէջտեղարկ թիւ 48, 49, 50, եւ տեղեկանալ պայմանաց։ (Կիրակ Հ.ԹԷՔ.)

ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ

ԲԱՌԱՐԱՆ

Բ. Ռ. Ռ.

25,000

Գիրկ 12 Դրշ.

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1891

ՏՊԱԳՐԻՉ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
Գ. ՊԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ
Սուլթան համամ Յաստէսի, թիւ 14
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՕՔԹԷՕՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՄԱՄՈՆԱԻՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

ուղղող, ողնաշարի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից

Ամեն օր, յետ կիսաւուր 23
Ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ՄԻՄԻԲՈ ՊԱՀՃԷՊԱՆՕՂԼՈՒ

Վեհ. Սուլթանի մատակարար, հանրածանօթ ծաղկավաճառ Պ. Միմիքօ Պահճէպանօղլու, փափաքելով գոհացնել իւր բազմաթիւ յաճախորդներն, ի Բերա, Կալաթա Սէրայի քով առաջնակարգ ծաղկանց մթերանոց մը հաստատած է։ կ'ընդունի ծաղկէփունջերու, պսակներու և այլ յանձնարարութիւնք, միանգամայն կ'ստանձնէ զարդարել սրահներ, թատրոններ, պարասրահներ և այլն։

Այս առթիւ կը ծանուցանէ իւր յաճախորդաց և արգոյ հասարակութեան թէ իւր ընդարձակ պարտէզներուն մէջ կը գտնուին եւրոպական և այլ երկրաց պտղաբեր ծառերու և բազմատեսակ տունկերու ընտիր հաւաքածոյ մը։

Իւր ունեցած ամենէն մեծ առաւելութիւնը սա է որ, յանձնարարութիւններն չուտ ընդ փոյթ և պատշաճակս կը կատարուին, գիներն ալ խիստ չափաւոր են։ 222

ՎԻԹՐՕ—ԿԼԱՍԻԷ

VITRAUX GLACIERS

ԱՊԱԿԵՆԿԱՐ

Դիւրագին! Դիմացկուն!

Բնութեան հիասքանչ տեսարանաց, ծաղկանց ու թռչնոց ծովային ու դաշտային, պատմական ու գիտական բիւրատեսակ պատկեր եւ նկարներով, նուրբ և թափանցիկ նորահնար թերթիկներ են ամեն ծաւալով ու գնով։ Սոյն թերթիկներ հիւրասրահներու դրանց, նրբանցքներու -ածանմանց և ջերմանոցներու ու բարձրագիր լուսամուտներու ապակիներու վրայ կը փակցուին, որով ամեն ճաշակի և տեղւոյ յարմար գեղեցիկ զարդ մը կը կազմեն և միանգամայն տոկուն ու տեւական կ'ընեն դիւրաբեկ ապակին։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ ու վաճառական Թուրքիոյ ԶԳՈՆ ՍԻՐԱՔԵԱՆ
21 Կ. Պոլիս Ճէլալ Պէյ Խան Բ. 14-16

Վաճառատեղիք։—Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գաբու մեծ մաքսի դէմ Պէն ալ Ջէչ։—Զալաթիա Մանմուտիէ փողոց թիւ 15, թղթավաճառատուն Ա. և Օ. Փանոսեան։—Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 371 Նաւլեան եղբարք։—Բերա, Մեծ-Փողոց Լիւքսէմպուրգի մօտ թիւ 120 Ժ. Լըտիւք։—Բերա Մեծ Փողոց թիւ 136, Բոգոս Վուչինօ

ՋՐՄԲՈՒԺԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏԻԹԻՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՅ

Բերա, Սաբըջ աղաճ, թիւ 15, 17, 19 [Աղա ճամի

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն Յարեւելս

Ամենէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած

Պերճանք, հանգստութիւն և ածանութիւն ի միասին

ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՈՒԳՈՐ ՍԻՈԴԻՍ

Նոր Էն արդէն Բժէլլ Բարէլլ հիւանդանոցոյ

ԼՈԳԱՐԱՆ ԵՒ ՏՈՒՇ ԱՄԷՆՏԵՍԱԿ

Ելեկտրականութիւն—Կախու�—Արմնամարզ
Վարսայարդար—Մասաժ—Լանգայժ
Զինազարծութիւն Վառնց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒՒՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒՒՆ

Անարիւնութիւն, Լոգէան, Ջլախտութիւն, Անկարողութիւն, Անդամալուծութիւն, Ցամաքութիւնք, Հիւանդութիւնք, եւն. եւն.

ՄԷԿ ԳԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳԱՐԱՆԻ	Բ կարգի 4 դրշ.	—Ա կարգի 6 դրշ.	
ՊԱՐԶ ՏՈՒՇ	Բ » 3 »	—Ա » 5 »	
ՏԱՆԻ Զ'ԻՆ ՏՈՒՇ	Բ » 5 »	—Ա » 7 »	

Դեղերով լոգարաններու համար գիները կը զանազանուին դեղին գնոյն համեմատ.

Բաժանորդագրութեան համար 10 % զեղչ
Դպրոցներու եւ ընտանեաց համար
մասնաւոր պայմանք 13

ՏՕՔԹԷՕՐ Յ. ԷԼՄԱՍԵԱՆ

Վլայեալ Փարիզու բժշկ. համալսարանէն
ՄԱՄՈՆԱԻՈՒ ՎԻՐԱՒՈՑԾ ԵՒ ՄԱՆԿԱՒԱՐՔ
Ի Բերա Մեծ Փողոց Թիւ 247

Ծարսակ Պէյլիքնէյէ կէց

Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իւր բնակարանին մէջ ամեն օր կէս օրէն մինչ ի ժամ 3, (Ը. Ե.)։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանուին աղքատ հիւանդները։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը կը գրասնուի առաւօտեան ժամը 10էն մինչ ցերկկ (Ը. Ե.) ի Պոլիս Եէնի Ճամի թիւ 12 Վարդանեան դեղարանն ուր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատ հիւանդները։

24 16—30

Բժշկականութեան ամենէն զօրաւոր երկու դարմաններն են քինան և երկաթը։ մին կը գրգռէ և կը զօրացնէ, միւսն արիւնը կը նորոգէ և կ'ուժգնէ։ Նաեւ Ֆէնոս Լաուշ ֆէրիթիլիզոն նկատուած է իրր այս կարգի ամենէն կատարեալ պատրաստութիւնն։

Կը գտնուի ամեն դեղարաններու մէջ։

ԻԼԱՆ

Սիվասլը Քէշիշեան Սոփան վերէսէրին Գասարը գարիւէսինտէ Օսման ապա Մահալլէսինտէ մութեասարրի օլսուսգլարը 9 վէ 11 նիսմէրօլու խանէնին իւզէրի է 30196 նիսմէրօ վէ 15 նիսմէրօ սէնէ 90 թարիխինտէ Տէբասատէթտէ նէլլէրդի խանէնատ 3 նուսմէրօլու օտաստա տաքին գալ քէրէք խանը մէգիբիրտէ օլմատըղը կիպի մահալլի իգամէթի տախի մէճնուլ պուլունտըղը պա արզուհալ իսթիտա վէ իշիտ գէլլէնան Սիվասլը Պօրսա օղլու Կարապետ թարաքիանան հան

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԷՆՑ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ԵՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բարեկամական երաշխաւորութեամբ մեծ դումարներ ապահովագրողաց կրնան վճարեալ զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած ընասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ ընասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Դամոնտոյի Պանդալին դիմաց։

9 Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles pour la SAISON d'Été, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant nos immenses assortiments, mais bien spécifier les genres et prix.

Tous les renseignements nécessaires à la bonne exécution des commandes, ainsi que les conditions d'expédition, sont indiqués dans le Catalogue.

Envoi *franco de port* jusqu'à destination de toute commande de 50 francs payée par avance, pouvant être expédiée en un colis postal.

ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆ

ՇԱՌԴՐԱՄ ստացած 1883ի Ամսդէրոսամի միջազգային ցուցահանդէսէն և 1889ի Բարիզի Տիեզերական ցուցահանդէսէն։

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

խայծդանի, որուն Քարէ Քոսէլ յատկութիւնները կը պարունակէ, մինչդեռ խայծդանի դեռ պատրաստութիւնք Կոտրած Վէրի հոսն ու համը միայն քիչ մը ունին։ Այս խայծդանի մէկ շիշը՝ պատիճի մը (փոքրիկ) բոյոր ապդեցութիւնը կ'ընէ։ Սակայն կարելի է օրը մինչեւ 20 հ՝ կոտրած Վէրն առնուլ առանց մնասուելու, մինչդեռ խայծդանի քանի պատիճը աղեաց վանգաւոր դրգռումմ մը յառաջ կը բերեն։

Ահռելապես ասելի ապդեցիկ և ծնծղաձայնի խայծդանի ուրիշ Բերէ պատրաստութիւններ, ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐԻՆԻ հեղուկը կը ծախուի սրուակով, մէկ ու կէս ֆրանքի։ 20 լիտր ջուրի հետ խառնուելու բաւականաչափ։ Աւելի մեծ սրուակները 2½ ֆրանքի։ 239

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Բոլիէ դէջ կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ամբոյէ որ պիտի մեկնի ապրիլ 14ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ապրանքներ

Նաւագնէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեցէք առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Ֆիւշիւբ Միւսէթ
Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14

5

PHOSPHATE DE FER DE LERAS

Docteur ès-Sciences, Pharmacien à PARIS

Այս դեղը, որ թանձրացած երկաթեայ հանքային Լուրի մը կը նմանի և որ երկաթեայ դեղերուն մէջ միակն է արեան կլորակներուն զրեթէ բաղադրութիւնը ունեցող, արեան և ոսկրերու նորոգիչ և օյժ տուող է։ Երբէք պնդութիւն չի տար, ստամքը չի յոգնեցներ և սկասները չի սեւցներ. միշտ յաջողութեամբ կը գործածուի ստամքի ցաւերու, դանդատութեան, արեան նուազման և ամէն և ամէն տկարութեանց համար որոնց ենթակայ են կոնայք, դեռահաս օրիորդներ և տղայք, երբ զուտաւոր, անարիւն և ախորժակէ զուրկ են։

Կը գտնուի՝ ի Փարիզ, Ֆիւֆէն Փողոց 8, Կրմել և ընկ. և կամ ամէն գլխաւոր դեղապատներու մէջ։ C

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴՈՒՑ

Տոքթոր Այէրի Ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անհաան բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինից, է դասնդամամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճաքուտ վայրերու ջերմամ կլիմայից վատ ու ապահանեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ազդեցութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ դիտուելոյն համն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվիշտարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերեն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց սա անուանները որուած է ջերմն և ասրսուա, թունաւոր ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղերը ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ծաքճաքուտ վայրերէ բուսրեալ մանահան նիւթերով, կամ բաց արքանոցներէ և այնոսիներու ծակոտիներէն ելած թունաւոր կասիրով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի Ջերմն ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ գոնեաւոր նիւթոց կամ կասիրու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ զործութիւնն ստուգապէս անվնասդ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ որուան հրահանգից համեմատ գործածուի։ կը ծախուի Միհնասան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա։ Պոլսոյ։ 23

Առաջնորդ Ա. ՏԻՄԱՍԵԱՆ

ՔԱՐՏԱՐԱՊԵՏ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՑՕԴԱՅԱՒԻԼ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ԶԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Շ. ԼԸ ԲԻՏՐԻԷԼԻ ԼԷՐԷՆ Ազգ հատիկները, փորը քանակութեամբ առնուելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւարն և քարը (մէզին հետ մէկտեղ քշուող միւս անլուծելի նիւթերն ալ)։ Ասով է որ այնչափ ազդեցիկ են վերոյշանակեալ հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ԲԻՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 2218

ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ԾՈՒՂԿԱՓՈՒՆՔ

ԴԵՂԵՑԿԵԱՅՈՒՆՔՈՎ, ՄԵՐՄՈՆՈՑ ԳՈՅՆԷ, ՄԻՐՏ ԾՈՒՂ ԿԱՓՈՒՄ, ՄԻՐՏ ԹԸՐՄ։

Ընդամուն մը փորձ պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուլիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմերիս փոշիներէ։ Ծառայն անգամ գործածելումն ալ, որ բանի մը պարկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեերը և ձեռուընկերը պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, Հանդերձ շու շանի և վարդի գուռնով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը Հանդարտեցուցնէ։ Ընդհատ կընէ մորթի սեւութը, երեսի և ձեռքի ցանները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ ասամէն բանով՝ անկարելը կ'ընէ մանուելի թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Գրքիկ Բարիզ ու Նիս Եօքք։ Կըվաճառուի սարիրիշներու, անոյշ իւղագործներու և անգրեցիի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Ֆիւշիւքեան Եղբարց դեղարանը ԵԷՆի ճամփոյ Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալտրրիմ Խոմոն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Ֆիւշիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և Իզմիրի Մեծ փողոց Թիւ 433, Իզմիտոյի անուշահոտութեանց վաճառատունը։ 2218

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ, ՕԴՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ Թիւ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կոշիկներ կը պատրաստուին Փրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յաճախորդաց մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու ածանութենէն։ 2 Թիւէն 4 Թիւ կոշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 Թիւէն 6 Թիւի համար 5 ղրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ։

Ղրշ.	տեսակ	Ղրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալոշ
130	կալոշով մայկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 Թիւէն մինչ 21 Թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէստ կալոշ գամով	150	թէլաթին և ուղտի մորթէ մայկ
140	ամէն տեսակ մայկ	70	կէջթա
160	փայլուն մորթէ մայկ		

Տղայոց յատուկ կոշիկներու 21 Թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ։ Յատկապէս յանձնարարուած կոշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 29 24—24

ԱԶԴ

Կահաւորման և կառքի կազմածներու վերաբերեալ ամէն ինչ որ գնել ուզէք՝ նախ դիմեցէք ԼԱՄԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ (Ռերպի մանամբիւղ) տան ընդարձակ մթերանոցները, նուէրս Բասած տ'ԱՆԹՕլի, թղթատարական և հեռագրական պաշտօնատան կից։ որ վերջերս ընդունեց խիստ ճոխ մթերք մը ամէն երկրի ԳՈՐԳԵՈՒ, կահաւորման համար ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍ եւ ԹԱՒԱՊԱՍՏԱՒ, Վ. Բ. ԳՈՅՐ, ԺԱՆԵԼԿ, ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԼԿԻ, ՍՏՈՐ, ՖՈՒԼԹՈՆ ԿԵՐՊԱՍ, ՄՈՒՐԱՃՕԹ ԿՏԱՒ, ԼԻՆՈԼԷՕՄ, ԿԱՒՓԻ, ԼԱՊՏԵՐԻ, ՀԱՑԵԼԻՒ ՆԻՒԹԵՐ, ԺԱՊՈՒԻՆՆԵՐ, ամենքն ալ վերջին նորաձեւութեան համաձայն։

Եւրոպայի առաջնակարգ գործարաններն ժամանուեան բացառիկ պայմաններով եղած նոր գնմանց շնորհիւ, ԼԱՄԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ տունը կարող է ամեն մրցում արհամարհող գներ հաստատել, և այս գիներ ճիշդ նոյնը լինելով ինչ որ են կ. Պոլսոյ հանրածանօթ տան գիները, մի միայն ի դիւրութիւն արդէն հասարակութեան որպէս զի տեղափոխուելու նեղութիւնը չկրէ և կարենայ միեւնոյն առաւելութիւնները վայելել ինքա եւս։ 241

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՀ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱՃՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԱԼ-ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ

2218

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յետ գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթախառն պատրաստութիւններէն։

Այս նշանաւոր, շատերի հոգի՝ նեղ ներքեւ, դեռ գիւրաբեկութեամբ կ'սանուած կիներէն և տանուտիրէն

Պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի գրգռեր, ակռայները չի սեւցներ։

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՐՑԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

SIROP DE RAIFORT IODÉ
DE GRIMAULT & Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիստ մանրիմ էնզիմը Կրիմոլ վէ գումմանեասընին Սիրօ տը Բէֆոր իոտէ նամ շուրուպու։

Եիկիրմի սէնէսէն պէրու, չօճուղլարա մասսուա խասթալըզլար իլին, Մորինա Պալըզ Նաղը, վէ պաբրպիթի տէֆ իտէր շուրուպ էերինէ, իչպու շուրուպ վիրիպպ, բէք չօղ մուհասէնաքը կէորիպվէ տիւր։

Պօզազտա չէրան ուրլարին թըգանմասընա, վէ իւֆիւնէթլէնմէսինէ, վէ խրրթլաղան, վէ տէրի, վէ պաչ, վէ եիւգին տիշարը վիրմէսինէ գարը, ալչա պիր իլան օլտուղու կիպի միշտա հրտա ալար, սինիրէ գուվվէթ վիրիր, բէնզրպղլին, վէ վիճատ կէվէնէլինի տէֆ իտէր, վէ չօճուղլարաքէնտի թասպիի գուվվէթ վէ չէնմէչրէսպիկինի վիրիր։

Պու մուսլիճէ մէմէկտէքի չօճուղլարը վիճուսինտէ հուսուսէլ կէլիպ, վէ «Գրուբ տը լէ» թէսմիճէ օլուրան իւլեթ իլին չիքալը տրը։ վէ գանը թէսիրլէնմէսի տիր։

Սաթըլըր պիպիկլէր էեզպանանէլէրտէ։

Բարիստ վիվիէն օգաղընտա 8 Նուամերօլու մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էեզանանէլէրտէ պուլունուր։ G

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՌ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՅԱԿ

1891 Մարտ 2 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև Բամազան 1

Բոլշ էէրուէլ օրէրէն) Եւրոպական եղբէրէն ամսարկ էնէղ ղշէնամասոց երթիւնէլուն։ Ժ. Ա. ₰

12 40 Եէնիմ. Մէզզ. Պէզ. Թարզ. Եէնիք. Ամէնամ Պոյամ. Ր. Հիսար (Ամանամա գիւղի ղշ. հետ պիտի հաղորդակցի)	37
1 40 Եէնիմ. Մէզզաղ. Պէզիրք. Թարզաղ. Եէնիքէզ Միրկ. Ր. Հիսար (Ամանամա գիւղի ղշ. ին հետպիտի հաղորդակցի)	39
2 35 Ր. Ա. Գավազ Մէզզ, Պէզ.ք. Թարզաղ. Պէլդզոզ անէնց Գանամի Պէշիք. [Գանամ. ղշ. հետ պիտի հաղորդ.ցի՝ ուր. օրերը 2·50ին Վ.ամք. Զէնկ. Պէլը Գազ Պէշիք]	33
3 — Եէնիմ. Մէզզ. Պէզ. Թարզ. Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Պոյամ. Ր. Հիսար. Պէզեկք Օրթ. [Պէզեկք ղշ. հետ պիտի զորգակցի) ուրբաթները Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	17
4 30 Եէնիմ. Մէզզ. Պէզիրք. Թարզ. Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Պոյամ. Ր. Հիսար. Պէզեկք Օրթ. (Պէզեկք ղշ. հետ պիտի զորգակցի) ուրբաթները Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	37
6 — Եէնիմ Մէզզ. Պէզիրք. Թարզ. Եէնիք. Ամէնեան Միրկ. Պոյամ. Ր. Հիսար. Պէզեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիկ.	20
7 — Եէնիմ. Մէզզաղ. Պէզիրք. Թարզաղ. Պէլդզոզ Բաշտ. Եէնիք. Միրկ. Գանամ Ր. Ա. Հիսարտեան. Ամնվ. Զէնկիլը. Պէլէր. Օրթ. Գուբ. Պէշիք. Իւսկ.	22
8 — Ա. Ա.Ր. Գավազ Եէնիմ Մէզզաղ. Պէզ. Թարզ. Եէնիք. Ամէնիա Միրկ. Ր. Հիսար Պէզեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	38
10 — Մէզզաղ. Պէզ. Թարզաղ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Ամնվ. Օրթ. Պէշ.	34
Եէնիէլիէլի կամաբլ էէնող ղշէնամասոց	
12 35 Եէնիք. Միրկեան Պոյամ. Ր. Հիսարպէզեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	20
Ամնվամարէլիէլի կամաբլ էէնող ղշէնամասոց	
12 30 Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	2
1 — Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	20
1 20 Օրթաս. էն ուզղ. կամրի. (բացի ուր.ե)	25
1 25 Ր. Հիսար Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. Գազ.	28
2 — Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	22
2 25 Ր. Հիսար Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք	19
3 — Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթաք. Պէշիք. Ուրբ. օրերը 3·15ին	20
3 30 Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. (բացի ուրբաթե)	28
4 — Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթ. Պէշ. Գազ. [բացի ուրբաթե]	25
4 10 Օրթաք. էն ուզղ. կամրի. [բացի ուր. ե]	17
4 50 Պէշեկք Ամնվ. Գուբ. Օրթաք. Պէշիք	32
10 10 Միրկեան Զէնկիլ. ուզղ. կմրի. [ուրբաթները Զէնկիլ. չկայ)	37
11 10 Պէշեկէրէն ուզղ. կամուրջ [բացի ուր. ե]	22
Ասիական եղբէրէն կամաբլ էէնող ղշէնամասոց	
12 30 Վ.ամք. Զէնկիլ. Պէլլէր. Գուբ.	19
12 40 Պէ.ղզոզ Բաշտ. Զուզ. Գանը. Ա. Հիսար Գանամ Օրթ. (Գանամ. պիտի հղրգ.ցի) (ուրբաթները բացի Օրթաս. էն վ.ամ. Զէնկ. Պէլլ. Գուգզ. Պէշիք.	25
1 10 Պէշեկք Գանամ. Վ.ամք. Զէնկիլ. Պէլլէր. Գուբ. Պէշիք. [բացի ուրբաթե]	32
2 5 Գանամ. Վ.ամք. Զէնկ. Գուգզ. Պէշիք	34
3 — Գանամի. Վ.ամք. Զէնկիլ. Պէլլէր. Գուզ. Պէշիք. ուրբաթները 3 15ին	32
3 15 Պէ.ղզոզ Բաշտ. Զուզ.ուգ. Գանը. Ա. Հիսար Գանամ. Պէշիք. (Գանամ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները 3 35ին Վ.ամք. Զէնկ. Պէլ.Գուգզ. Պէշիքթաշ կը հանդիպի	38
4 — Գանամ. Վ.ամք. Զէնկիլ. Պէլլէր. Գուգ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթե)	34
4 55 Գանամ. Վ.ամք. Զէնկիլ. Պէլլէրզ. Գուգզ. Իւսկիւտ. (Բացի ուրբաթե)	39
5 — Պէլդզոզ Բաշտ. Զուզ. Գանը Ա. Հիսար Գանամ. Վ.ամք. Զէնկ. Պէլլ. Գուգզ. Պէշիկ.	19
7 — Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանամ. Ամնվ. Զէնկ. Պէ.ղ Օրթ. Գուգզ. Պէշիք. Իւսկ.	28
9 — Պէղ. Թարզ. Պէ.ղ. Բաշտ. Զուզ. Գանը Ա. Հիսար Գանամի. Վ.ամք. Զէնկ. Պէ.ղ. Գուգզ. Իւսկ.	25
10 30 Պէ.ղզոզ ուզ. կամ.բլ (բացի ուր.ե)	19
11 — Գզկնէ.ն ուզ. կամրլ. (բացի ուր.ե)	20
10 30 Պէ.ղլէրզէ.ին ուզղակիկամուրջ ուրբաթները 11ին Գանամիլի	28

(Բոլշ էէրուէլ օրէրէն) Եւրոպական եղբէրէն կամաբլէն Եւրոպական ղշէնամասոց ժամերը

1 35 Պէշիք. Օրթաք. Ամնվ. Պէլլէր. Ր. Հիսար	19
2 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուգ. Արնավուտ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարզ. Պէզ. Մէզզաղ. Եէնիմ.	37
3 35 Դարզաղ. Իւսկ. Պէշիք. Գուգզ. Օրթ. Պէլլէր. Զէնկէլ. Ամնվ. Գանամ. Ա. և Ր. Հիսար Գանըբէ. Միրկ. Եէնիք. Բաշտ. Պէ.ղ. Թարզաղ. Պէզ. Մէզ Եէնիմհայլէ	23
4 15 Պէշիք. Օրթ. Գուգ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյամ Միրկեան Եէնիք. Թարզ. Պէզ.ք. Մէզաղ. Եէնիմ.	20
5 20 Իւսկ. Պէշիք. Գուգզ. Օրթաք. Պէլլ. Զէնկ. Ամնվ. Գանամ. Ա. և Ր. Հիսար Գանը. Զուզ.ք. Միրկ.	28
6 — Գազաղ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Ամնվ. Պէպէք. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէ.ղզոզ Գարազ. Պէ.ղիւքա. Մէզաղ. Գազաղներ	38
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուգզ. Պէլլ. Զէնկ. Ամնվ. Գանամի. Ր. Հիսար Պոյամ Գանը. Եէնիք. Թարզ. Պէզիւք.	25
8 30 Պէշիք. Օրթ. Ամնվ. Գեզ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարզ. Մէզաղ. Պէզ.	34
9 20 Պէշիք. Օրթաք Գուրը Ամնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ.	37
10 5 Պէշիք. Օրթ. Գուրը. Ամնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյամ. Միրկ. Եէնիք. Թարզ. Պէզ. Մէզաղ. Գազաղներ (ուրբաթները 10 վրին սարը)	39
10 45 Ր. Հիսար Պոյամ. Միրկ. Սթէն. Եէ.ղիք. Թարզ. Պէզիւքտերէ. Մէզաղ. Եէնիմ. (ուրբաթները չկայ)	17
11 20 Եէնիք. Թարզ. Պէզ. Մէզաղ. Եէնիմ. [ուրբաթները Պոյամբդիւզ]	37
11 35 Պէպէք Ր. Հիսար Պոյամ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք.	20
Կամաբլէն Ամնվամարէլիէլ էէնող ղշէնամասոց ժամերը	
2 20 Ուղղակի Պէպէք (ուրբաթները 2·35ին)	20
2 50 Ուղղակի Պէպէք (Բացի Ուրբաթ)	28
3 25 Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթե)	25
4 10 Ուղղակի Պէպէք [բացի ուրբաթե]	3
10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Ամնվ. Պէպէք (Ուրբաթի օրերը չի կայ)	22
11 15 Գազ. Պէշիք. Օրթ. Գուրը. Ամնվ. Պէպէք Ր. Հիսար. Պոյամբդ.	28
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Ամնվ. Պէպէք	19
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուրը. Ամնվ.	22

Կամաբլէն Ամնվամարէլ Եէնիմ Եէնիմեկոզ ղշէնամասոց ժամերը

1 25 Իւսկ. Պէշիք. Պէլլէր. Զէնկ. Ամնվ.	2
2 25 Ուղղակի Գանամ.	32
3 15 Ուղղակի Գանամիլ. [Բացի ուրբաթե]	34
3 30 Իւսկ. Գուգզ. Պէլլ. Զէնկ. Վ.ամք Գանամ. Ա. Հիսար Գանամ. Բաշտ. Պէ.ղ.	19
4 10 Ուղղակի Գանամիլի (բացի ուրբաթե)	30
9 15 Պէշլիթաշ, Գուգկուճէ Պէլլէր. Զէնէրէ Գանամի Ա. Հիսար Գանիճա Բաշտ. Պէ.ղզոզ (բացի ուրբաթե)	19
10 — Պէշիք. Գուգզ. Պէլլէր (Պէ.ղզոզի ղշ.ի հետ դրամ տալ. ուրբաթները Զէնկ. Գանամիլի)	28
10 30 Պէ.ղ. Զէնկիլ. Գանամ. Ա. Հիսար Գանամ. Զուզ. Բաշտ. Պէ.ղ. Թարզ. Պէզ. Մէզաղ.	38
10 40 Իւսկ. Գուգ. (Բացի ուրբաթե)	20
11 — Պէշլիթաշ Գուգզճէ. Պէլլէր. Զէնկէլ. Վ.ամ. Գանամ. Պէ.ղ.ք (Ուրբաթի օրերը Իւսկ Գանամիլի Պէ.ղզոզի ղշ.ինն հետ չպտոի հաղորդակցի)	32
11 15 Գանամիլ. Ա. Հիսար Գանիճէ. Զուզ. Բաշտ. Պէ.ղզոզ (ուրբաթ. Գուգզ)	25
11 45 Գանամ. Գուգ. Պէ.ղ. Զէնկ. Վ.ամք.	34
12 — Իւսկ. Գուգ. (Բացի ուր. ե և շաբաթե	15
Զէյ-Զաֆ էէնող ղշէնամասոց	
2 40 Ամնվ. Զէնկ. Պէ.ղլէր. Օրթաք. Գուգզ. Իւսկ. Պէշիք. Գազ. Կամուրջ	
6 — Ամնվ. Զէնկէլ. Պէ.ղլէր. Օրթ. Գուգզ. Իւսկ. Պէշիք. կամուրջ	
10 — Ամնվ. Զէնկէլ. Պէ.ղլէր Օրթաք. Գուգզ. Իւսկ. Պէշիք. Գազ. Կամուրջ (Կիրակիները մինչև Գազաղաճ)	
Զէյ-Զաֆ Եէնող ղշէնամասոց	
4 30 կամուրջէն Գազ. Իւսկ Պէշիք Գուգզ. Օրթաք. Պէ.ղլէր. Զէնկ. Ամնվ.	
8 30 կամուրջէն Իւսկ Պէշիքթ. Գուգզ. Օրթ. Պէ.ղլէր. Զէնկ. Ամնվ.	
11 35 կամուրջէն Պէշիք. Իւսկ. Գուգզ. Օրթ. Ամնվ. (Կիրակիները 11ին Գազաղ.էն	

Առաւօտեան կամուրջէն ժամ 3 30ին և ետրեկոյենները կամուրջէն 9·15ին գարձեալ կամուրջէն 8·30ին, և 10ին Մէզարլու